

**HUMAK<sup>®</sup>**



**Euroopan unionin  
osarahoittama**

# Järjestöjen tekoälytarpeita ja -visioita

**SaavutaÄly-hankkeen  
verkostotapaamisten tuloksia**

Suvi Tuominen &  
Gyan Dookie (toim.)

 **SaavutaÄly**



**AMMATTIKORKEAKOULU**  
*University of Applied Sciences*

Suvi Tuominen & Gyan Dookie (toim.)

# Järjestöjen tekoälytarpeita ja -visioita

SaavutaÄly-hankkeen  
verkostotapaamisten tuloksia

ISBN 978-952-456-475-5  
ISSN 2343-0672 (verkkojulkaisu)

Humanistinen ammattikorkeakoulu. Julkaisuja 190.

©Tekijät ja Humanistinen ammattikorkeakoulu 2025.

Taitto: Emma-Karoliina Reponen



Euroopan unionin  
osarahoittama

 **SaavutaÄly**

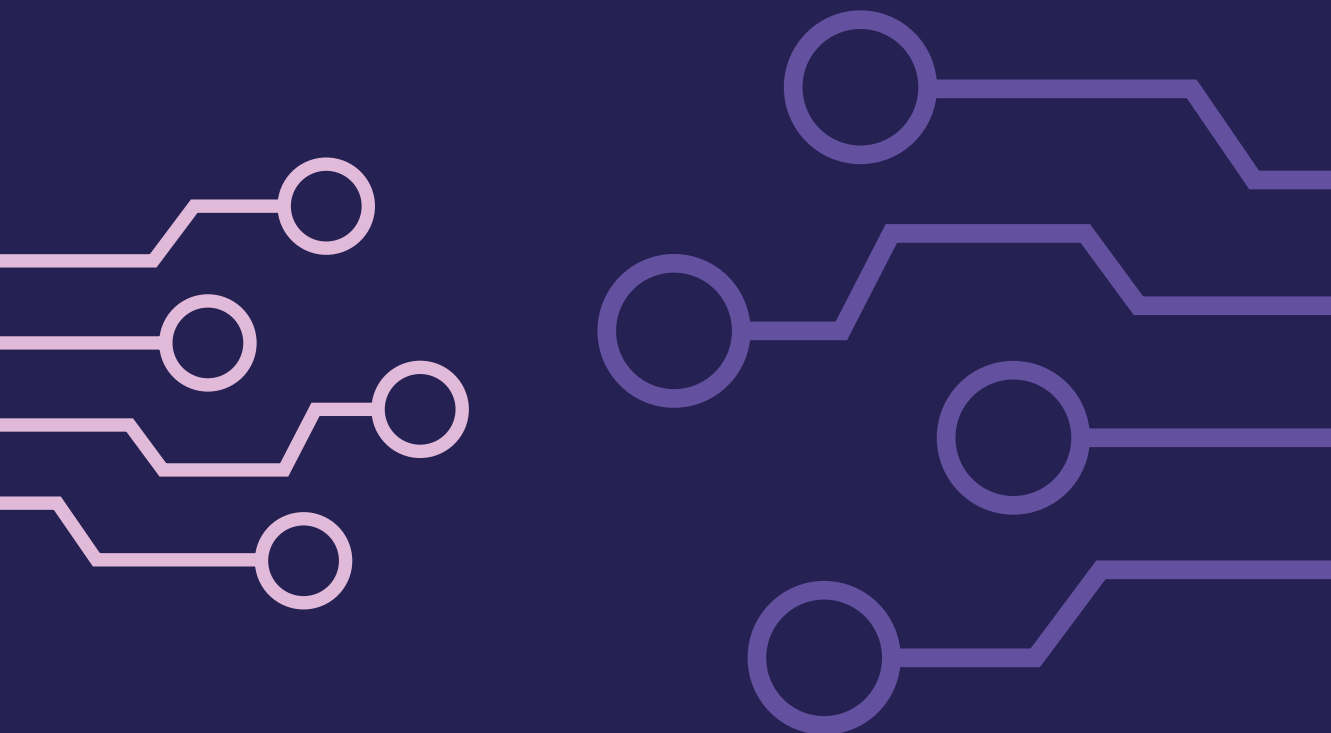
**HUMAK<sup>®</sup>**

**LAU  
REA**

**AMMATTIKORKEAKOULU**  
*University of Applied Sciences*

# Sisällys

|                                                                 |           |
|-----------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Tiivistelmä .....</b>                                        | <b>4</b>  |
| Suvi Tuominen                                                   |           |
| <b>1. Johdanto:</b>                                             |           |
| <b>Verkostotapaamiset käynnistivät SaavutaÄly-hankkeen.....</b> | <b>6</b>  |
| Gyan Dookie                                                     |           |
| <b>2. Alkukysely .....</b>                                      | <b>11</b> |
| Analyn Wagas-Hyvönen                                            |           |
| <b>3. Tarpeet ja esteet.....</b>                                | <b>17</b> |
| Valtteri Vatula ja Suvi Tuominen                                |           |
| <b>4. Tulevaisuusväittämät.....</b>                             | <b>26</b> |
| Suvi Tuominen                                                   |           |
| <b>5. Utopiat ja dystopiat .....</b>                            | <b>34</b> |
| Gyan Dookie                                                     |           |
| <b>6. Tiekartta .....</b>                                       | <b>38</b> |
| Suvi Tuominen ja Gyan Dookie                                    |           |
| <b>7. Johtopäätökset .....</b>                                  | <b>44</b> |
| <b>Liitteet .....</b>                                           | <b>51</b> |



# Tiivistelmä

SaavutaÄly-hankkeen verkostotapaamisissa kerätty aineisto antaa monipuolisen ja realistisen kuvan järjestökentän tekoälyvalmiuksista. Tapaamisiin osallistui noin 60 henkilöä 40 eri järjestöstä maaliskuussa 2025 Lohjalla, Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Hyvinkäällä ja Porvoossa. Tietoa kerättiin yhteisöllisten työskentelytapojen avulla ja verkkokyselyllä.

Moniaineistaisen analyysin perusteella pystyy tulkitsemaan, että järjestöt suhtautuvat tekoälyyn sekä innostuneesti että kriittisesti tunnistuen sen potentiaalihin mutta myös monet haasteet ja osaamistarpeet. Järjestöt ovat tekoälyn käytössä melko alkuvaiheessa, mutta motivaatio oppimiseen on korkea. Järjestöjen edustajilla ei useinkaan ole vielä selkeää käsitystä siitä, miten tekoälyä voisi käytännössä hyödyntää omassa toiminnassaan, vaikka kiinnostusta asiaan olisikin.

Tekoälyn luomina innostavina mahdollisuuksina nähdään esimerkiksi järjestön toiminnan tehostaminen, uusien toimintamuotojen kehittäminen ja viestinnän parantaminen. Tekoäly nähdään työkaluna, joka vapauttaa aikaa rutiinitehtävistä merkitykselliseen ihmisten kohtaamiseen. Samalla sen uskotaan edistävän työhyvinvointia.

Suurimmat esteet tekoälyn käytännön soveltamisen suhteen liittyvät työajan riittämättömyyteen, henkilöstön riittämättömyyteen digiosaamiseen sekä suunnitelmallisuuden puutteeseen. Lisäksi järjestöt ovat huolissaan tietoturvasta ja tekoälyn eettisistä ulottuvuuksista. Uhkakuissa tekoälyn koetaan heikentävän omaa ajattelua ja luovuutta. Sen pelätään vähentävän inhimillisyyttä ja aitoa kohtaamista sekä johtavan työtehtävien vähenemiseen tai kokonaan katoamiseen.

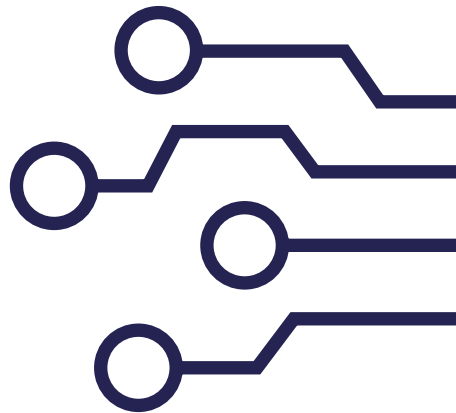
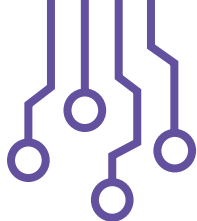
Tekoäly nähdään ensisijaisesti työkaluna, joka voi tukea järjestöjä vastaamaan toimintaympäristön ja yhteiskunnan muutoksiin. Järjestöjen visioima tekoälyn käyttöönoton tiekartta osoittaa systemaattisen lähestymistavan, jossa edetään harkitusti pohjatyöstä kokeilujen kautta kohti integroitunutta käyttöä.

Järjestöt suhtautuvat tekoälyyn kokonaisuutena kriittisen pohdiskelevasti. Ne eivät omaksu tekoälyä kriittittömästi, vaan punnitsevat sen todellista lisäarvoa oman toimintansa kannalta. Järjestöt tarvitsevat erityisesti konkreettisia esimerkkejä ja malleja tekoälyn hyödyntämisestä muun muassa työn tehostamisessa ja saavutettavuuden edistämisessä. Lisäksi tietoturvariskien hallintaan liittyvä osaaminen on keskeistä, jotta tekoälyn käyttöönotto voidaan toteuttaa

turvallisesti ja eettisesti. Osaamistarpeet ovat laajat ja ulottuvat perusosaamisesta strategiseen johtamiseen.

Verkostotapaamiset olivat hyödyllisiä sekä osallistujille että hankkeelle. Osallistajat saivat uusia näkökulmia ja ideoita oman järjestönsä tekoälyn käytön kehittämiseen: tapaamiset tarjosivat osallistujille oivalluksia ja mahdollisuuden oppia toisiltaan. Samalla SaavutaÄly-hanke sai arvokasta laadullista tietoa osallistujien osaamisesta ja asenteista sekä heidän järjestöjensä tekoälyyn liittyvistä tarpeista. Hankkeen tulee erityisesti panostaa konkreettisten esimerkkien jakamiseen ja vastuullisen tekoälyn periaatteiden kehittämiseen yhdessä järjestöjen kanssa.





# Johdanto: Verkostotapaamiset käynnistivät SaavutaÄly-hankkeen

Suvi Tuominen

Tämän raportin sisältö pohjautuu SaavutaÄly-hankkeen järjestämien verkostotapaamisten antiin sekä kyselyyn, jonka osallistujat täyttivät ennen verkostotapaamista. Aineisto on kerätty keväällä 2025 ja se kuvailee noin 40 uusimaalaisen järjestön tekoälytarpeita.

## SaavutaÄly-hanke tukee järjestöjen tekoälyosaamisen kehittymistä

SaavutaÄly - Tekoälyosaaminen järjestöjen tukena muutoksessa -hanke on EU:n osarahoittama kehittämishanke, jota toteuttavat yhteistyössä Laurea-ammattikorkeakoulu ja Suomen Humanistinen Ammattikorkeakoulu (Humak). Hanke toteutuu ajalla 1.11.2024–31.10.2026 ja sen toiminta-alueena on Uusimaa. Lue lisää hankkeesta osoitteessa <https://saavuta-aly.laurea.fi/>.

Hankkeen ensisijainen kohderyhmä on kolmannen sektorin organisaatioiden työntekijät ja vapaaehtoiset. Hankkeessa mukana ovat myös järjestöjen kanssa yhteistyötä tekevät yritykset ja heidän henkilöstönsä. Välillinen kohderyhmä koostuu järjestöjen jäsenistä ja asiakkaista, jotka hyötyvät paremmista ja saavutettavimmista palveluista.

Hankkeen päätavoitteet:

- Kartoittaa tekoälyyn liittyviä osaamistarpeita järjestöissä
- Lisätä tietoa ja osaamista liittyen tekoälyyn ja saavutettavuuteen
- Vahvistaa osaamista liittämällä tekoäly oman työn kehittämiseen
- Tukea yksilöiden osaamisen kasvun kautta organisaatioiden toimintojen kehittymistä

Hanke edistää samalla yhdenvertaisuutta parantamalla digitaalisten palvelujen saavutettavuutta, mikä hyödyttää erityisesti heikommassa asemassa olevia ryhmiä.

Hankkeessa järjestetään tässä raportissa käsiteltävien verkostotapaamisten lisäksi tunnin mittaisia tietoiskuja verkossa, puolen päivän mittaisia yhteiskehittämisen työpajoja sekä järjestökohtaisia kehittämiskumppanuuksia. Verkostotapaamisten tarveanalyysi toimii pohjana hankkeen myöhemmille toimenpiteille.

## **Verkostotapaamisiin osallistui yli 60 työntekijää noin 40 eri järjestöstä**

SaavutaÄly-hanke käynnistyi toden teolla maaliskuussa 2025, kun hanke toteutti kuusi alueellista verkostotapaamista eri puolilla Uuttamaata. Tilaisuudet järjestettiin Laurean kampuksilla Espoossa, Vantaalla, Lohjalla, Porvoossa ja Hyvinkäällä sekä Humakin kampuksella Helsingissä. Tilaisuudet olivat kolmen tunnin mittaisia. Tilaisuuksiin osallistui 60 henkilöä yli 40 eri järjestöstä. Suosituin oli Helsingin tapaaminen, jossa oli yli 20 osallistujaa.

Verkostotapaamisten tavoite hankkeen näkökulmasta oli perehtyä tarkemmin järjestöjen tarpeisiin tekoälyyn liittyen, kerätä materiaalia tätä raporttia varten sekä sitouttaa järjestöjä hankkeeseen. Osallistujien näkökulmasta tavoitteena oli lisätä tietoa tekoälyn käytöstä järjestötyössä sekä perehtyä muiden järjestöjen olemassaoleviin käytäntöihin.

Osallistujilta kerättiin allekirjoitettu suostumus heidän työpajassa tuottamansa aineiston käyttämiseen tässä raportissa ja lisäksi tekoälyn hyödyntämiseen aineiston analysoinnissa.

## **Verkostotapaamiset pohjautuivat yhteisölliselle työskentelylle**

Tilaisuuksien alussa esiteltiin SaavutaÄly-hanke lyhyesti sekä osallistujien vastauksia ennakkokyselyyn. Tämän jälkeen osallistujat saivat kertoa pöytäryhmissään onnistuneita kokemuksia tekoälyn käytöstä. Tilaisuuden vetäjät osallistuivat keskusteluihin ja saivat paljon arvokasta tietoa järjestöjen tekoälykokeiluista jo tässä vaiheessa.

Tilaisuuksissa oli lyhyt, noin 45 minuutin mittainen luento tekoälyn mahdollisuuksista järjestötyössä. Luennon piti viidessä tilaisuudessa Laurean lehtori ja yhdessä tilaisuudessa Humakin lehtori. Luennossa käsiteltiin mm. tekoälyn

käytön mahdollisuuksia ja haasteita sekä esiteltiin joitakin yleisiä käyttötapauksia konkreettisesti tekoälytyökaluja demoamalla.

Luennon jälkeen alkoi noin tunnin mittainen tulevaisuustyöskentely kolmessa eri pöytäryhmässä. Osallistujat jaettiin kolmeen ryhmään ja he viettivät ryhmänä noin 20 minuuttia yhdessä pöydässä, jonka jälkeen he vaihtoivat pöytää. Hankkeen työntekijä pysyi koko ajan samassa pöydässä ja ohjeisti ja veti työskentelyä. Helsingin tapaamisessa osallistujat jaettiin kuuteen ryhmään suuren osallistujamäärän vuoksi, ja kukin ryhmä ehti käydä kolmessa pöydässä.

Pöytäkeskustelujen teemoina olivat tarpeet ja esteet, tekoälyn käyttöönoton tiekartta sekä innostavimmat ja haastavimmat tulevaisuusväittämät. Lisäksi utopia ja dystopia -aiheinen pöytäkeskustelu käytiin Hyvinkään ja Helsingin tapaamisissa ja se korvasi tarpeet ja esteet -pöytäkeskustelun. Kussakin pöydässä käytetty menetelmä kuvaillaan tarkemmin omissa alaluvuissaan.

Positiivisena yllätyksenä oli valittujen ennakkointimenetelmien toimivuus, sillä lyhyestä ajasta huolimatta päästiin hyvinkin syvällisiin keskusteluihin ja pöydissä kerätty aineisto on hyvin rikasta. Verkostotapaamisissa kertyneen ja ennakkokyselyn aineiston analysoinnista olivat vastuussa Humakin lehtorit Gyan Dookie ja Suvi Tuominen. He myös laativat ennakkokyselyn ja vetivät pöytäkeskusteluja kaikissa verkostotapaamisissa. Lisäksi analysointiin osallistuivat Humakin yhteisöpedagogiopiskelijat Analyn Wagas-Hyvönen ja Valtteri Vatula, jotka olivat harjoittelijoina hankkeessa kevään 2025 ajan ja vetivät pöytäkeskusteluja verkostotapaamisissa.

“Upea tilaisuus, paljon hyvää tietoa.  
Työskentely tapa oli erinomainen, aika kului siivillä.  
Pohdin tosin, että entä jos joku olisi ollut täysin  
tietämätön tekoälystä, niin olisi ehkä ollut vaikea  
sisäistää kokonaisuutta.”

”Tapahtuma oli hyvin järjestetty. Erityisesti pidin sen rentoudesta ja vapaamuotoisuudesta, joka jätti luovalle ajattelulle/työskentelylle tilaa. Tapahtuman kohdentaminen järjestöporukalle toi keskusteluun mielekästä sisältöä. Koulutuksesta on vain pari päivää, mutta se on innostanut käyttämään tekoälyä jo moneen otteeseen.”



## **Tulevaisuustyöskentelyn pöytäkeskustelujen tehtävänannot**

### **Tarpeet ja esteet**

Mitä keskeisiä tarpeita, haasteita ja mahdollisuuksia tunnistat järjestösi toiminnassa? Ei tarvitse liittyä tekoälyyn. Kirjoita yksi asia per lappu.

### **Innostavimmat ja haastavimmat tulevaisuusväittämät (ks. Liite 1)**

Saat viisi korttia. Valitse niistä mielestäsi innostavin ja valitse perustelemaan valintasi.

Toisella kierroksella saat uudet viisi korttia ja valitset niistä haastavimman ja valmistaudut perustelemaan valintasi.

### **Utopia ja dystopia**

Mitä toimenkuvallasi tulee tapahtumaan, kun käytät tekoälyä kattavasti omassa työarjessasi?

Pohdi ja kirjaa ensin ihanteellinen tulevaisuuskuva.

Pohdi ja kirjaa sitten dystooppinen tulevaisuuskuva.

### **Tiekartta**

Elämme vuotta 2027, jolloin hyödynnätte kattavasti tekoälyä oman järjestönne toiminnassa.

Millaiset konkreettiset asiat ja toimet ovat johtaneet vuodesta 2025 lähtien tähän tilanteeseen?

Kirjaa post-it-lapuille (yksi asia per lappu) ja sijoita lappu aikajanelle. Luodaan tekoälyn käyttöönoton ja hyödyntämisen tiekartta vuodesta 2025 vuoteen 2027.

“Innostava ja rento tilaisuus, jossa syntyi jo uusia ideoita järjestön toiminnan kehittämiseen tekoälyn avulla.”

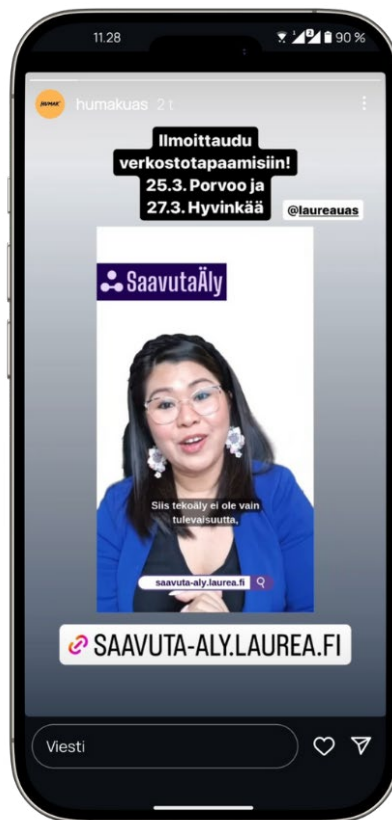
“Kiitos! Ymmärrän paremmin miten tekoälyä kannattaa omassa työssäni käyttää.”

## Verkostotapaamisten työskentelytapa keräsi kiitosta

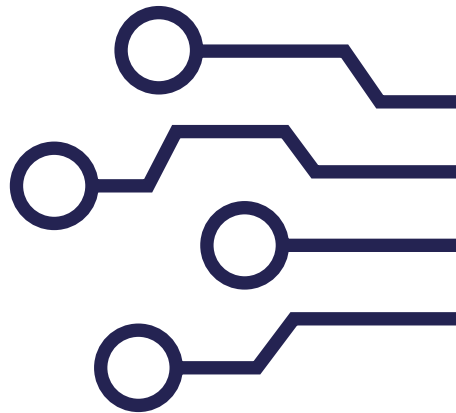
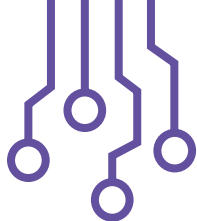
Osallistujapalautteen mukaan verkostotapaamisten tavoitteissa onnistuttiin hyvin. Osallistujat vastasivat palautekyselyyn heti tilaisuuden päätteeksi ja vastauksia saatiin 45 kappaletta. Kyselyssä oli neljä asteikkokysymystä ja lisäksi mahdollisuus antaa sanallista palautetta. 32 osallistujaa kirjoitti lähinnä kehuja, mutta myös joitakin kehittämisajatuksia. Kiitosta keräsivät erityisesti tilaisuuksissa käytetyt työskentelytavat ja yleinen ilmapiiri.

Osallistujia pyydettiin vastaamaan väittämiin viisiportaisella asteikolla (Täysin samaa mieltä - Jokseenkin samaa mieltä - En osaa sanoa - Jokseenkin eri mieltä - Täysin eri mieltä). Väittämään ”Tilaisuudessa käytetyt menetelmät olivat toimivia” yksikään vastaaja ei valinnut vaihtoehtoa ”Täysin eri mieltä” tai ”En osaa sanoa”. Vain yksi vastaaja oli jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa. Jokseenkin samaa mieltä oli 13 vastaajaa ja täysin samaa mieltä peräti 31 vastaajaa 45:sta eli lähes 70 prosenttia. Myös vapaassa palautteessa saatiin positiivista palautetta toteutuksesta sekä fasilitoinnista.

Palautteen pohjalta on helppoa todeta, että verkostotapaamisissa onnistuttiin antamaan osallistujille uusia ideoita tekoälyn hyödyntämisestä. Vastaajista 33 henkilöä eli yli 70 prosenttia oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa ”Sain uusia ideoita siihen, miten voisin hyödyntää tekoälyä järjestössäni”. Väittämän kanssa oli jokseenkin samaa mieltä 11 vastaajaa, kun eri mieltä olleita vastanneissa oli vain yksi kappale. Sanallisissa palautteissa oli myös mainittuna useamman kerran, että osallistuja oli saanut tapahtumasta uusia ideoita. Palautteissa kaivattiin kuitenkin myös enemmän konkreettisia esimerkkejä tekoälyn käytöstä järjestöissä.



Verkostotapaamisia mainostettiin mm. Humakin Instagram-tilillä. Hankkeen harjoittelija Analyn Wagas-Hyvönen esiintyi mainosvideolla.



## 2. Alkukysely

Gyan Dookie

### 2.1 Kyselyn tavoitteista ja vastaajien taustoista

Keväällä 2025 toteutetulla SaavutaÄly-hankkeen alkukyselyllä on kaksi keskeistä tavoitetta. Ensinnäkin tavoitteena on hyödyntää kyselyssä esiin tulevaa tietoa hankkeen yhteisöllisten työpajojen, tietoisuuksien ja verkostotapaamisten suunnittelussa sekä myös näiden jälkeen toteutettavissa järjestökohtaisissa kehittämiskumppanuuksissa.

Toiseksi kyselyllä on tarkoitus mitata hankkeen vaikutuksia. Kun hankkeen lopuksi osallistujat vastaavat samansuuntaisia kysymyksiä sisältävään loppukyselyyn, saadaan näkyviin hankkeen mahdolliset vaikutukset järjestöjen ja niissä toimivien henkilöiden tekoälyyn liittyviin osaamisiin, käytäntöihin ja asenteisiin. Kyselyyn vastanneet ovat samoja henkilöitä, jotka osallistuivat verkostotapaamiseen. Kyselylinkki lähetettiin ennen verkostotapaamista kaikille kyseiseen tapaamiseen ilmoittautuneille.

Kyselyyn vastasi 42 järjestöissä toimivaa henkilöä. Heistä valtakunnallisessa järjestössä toimii 52 prosenttia, alueellisessa järjestössä 26 prosenttia ja paikallisessa järjestössä 22 prosenttia.

Kyselyyn vastanneiden järjestöjen pääasialliset kohderyhmät jakaantuivat seuraavasti

- lapset ja nuoret 45 %
- vanhukset 40 %
- maahanmuuttajataustaiset henkilöt 26 %
- työttömät 24 %
- vammaiset 21 %

Vastaajilla oli mahdollisuus valita useita näistä valmiista vaihtoehtoista. Avoimissa vastauksissa kohderyhmiksi mainittiin edellisten lisäksi muun muassa mielenterveystoipujat, asunnottomat ja omaishoitajat. Kyselylomake on tässä julkaisussa liitteenä 2.

## 2.2 Kyselyn tulokset

### Tekoälytyökalujen käyttö

Kyselyssä kysyttiin, mitä tekoälytyökaluja vastaaja on käyttänyt (vastaaja sai siis valita useamman vaihtoehdon). Vastaukset jakaantuivat seuraavasti.

#### Selvästi käytetyimmät työkalut:

- ChatGPT 86 %  
Ehdoton ykkönen. Käyttö on laajaa ja lähes jokaisen tekoälyä käyttäneen järjestön työkalupakissa.
- Copilot 38 %  
Microsoftin tarjoama Copilot on yleistynyt nopeasti, erityisesti Office-ympäristössä (esim. Word, Excel, Outlook).

#### Jonkun verran käytettyjä:

- Gemini 14 %
- DeepL 14 %
- DALL-E 12 %

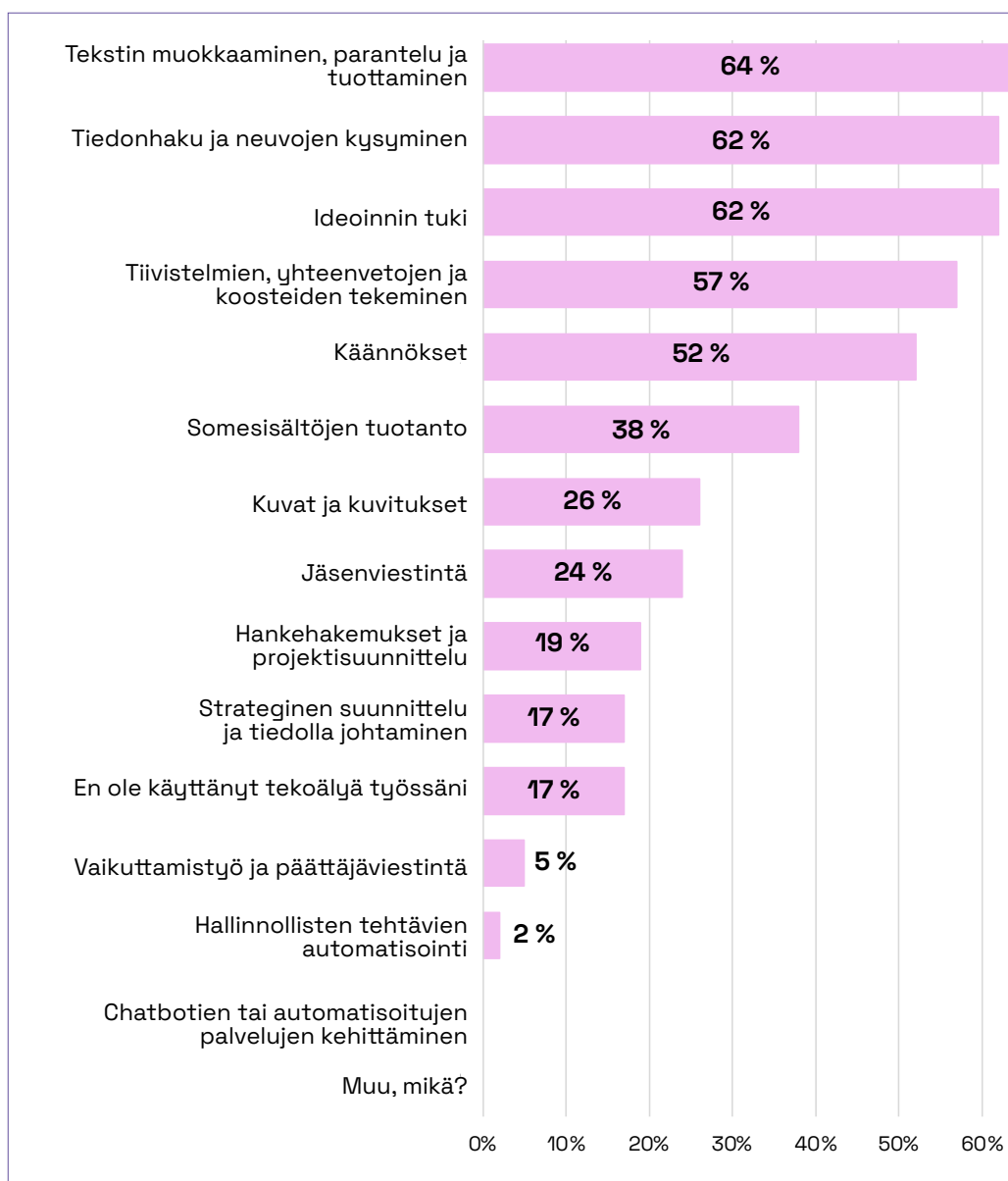
#### Vähäisemmällä käytöllä:

- Midjourney 7 %
  - Adobe Firefly 5 %
  - Deepseek 5 %
  - Claude 2 %
  - Perplexity 2 %
  - Muu, mikä? 7 %
- Avoimissa vastauksissa on mainittu mm. Canva AI ja Amazon Alexa.

Vastaajista 12% ei ollut käyttänyt tekoälytyökaluja.

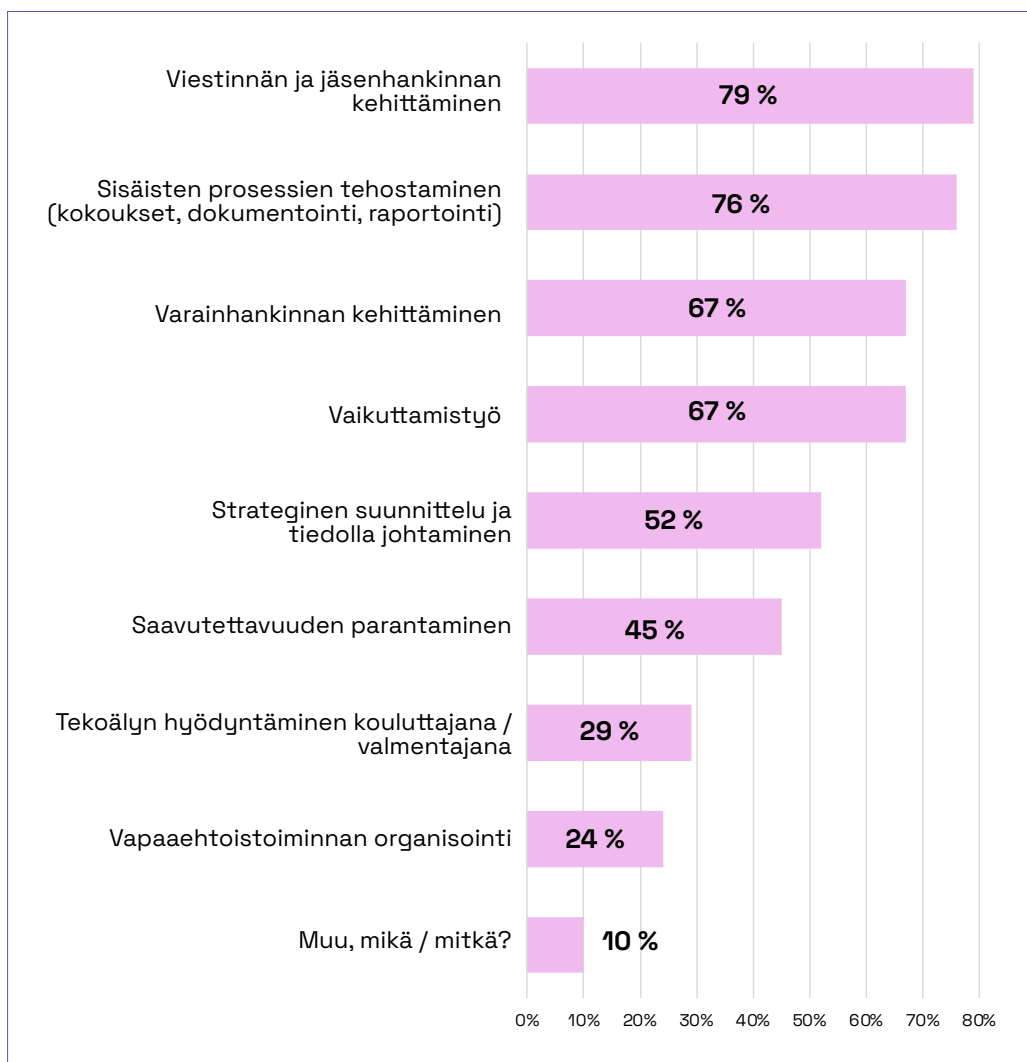
ChatGPT on siis selkeästi suosituin järjestökentän tekoälytyökalu. Sen laaja käyttö kertoo paitsi tunnettuudesta myös siitä, että se koetaan helposti lähestyttäväksi ja käyttökelpoiseksi.

Tämä myös luo perustan SaavutaÄly-hankkeen koulutuksille: monilla on jo perustuntuma, jota voidaan syventää. Se, että 12 prosentilla kyselyyn vastanneista ei ole kokemusta tekoälytyökaluista osoittaa, että tarvitaan myös peruslähtötasolle suunnattuja koulutuksia ja mahdollisuuksia matalan kynnyksen kokeiluihin.



Kuvio 1. Mihin tarkoituksiin tekoälyä on käytetty järjestöissä?

Tekoälyä hyödynnetään jo kattavasti tekstin tuottamiseen ja käsittelyyn, ideointiin ja tiedonhakuun, tiivistelmiin ja käännöksiin. Myös somesisältöjen tuotantoon, jäsenviestintään sekä kuviin ja kuvituksiin tekoälyä käytetään jonkun verran. Hankehakemuksiin ja projektisuunnitteluun, strategiseen suunnitteluun ja tiedolla johtamiseen, vaikuttamistyöhön ja päättäjaviestintään sekä hallinnollisten tehtävien automatisointiin tekoälyä käytetään sen sijaan vähemmän.



Kuvio 2. Minkälaisesta tekoälyn hyödyntämisestä järjestöt ovat kiinnostuneita?

Tekoälyä hyödynnetään järjestöissä jo kattavasti tekstin tuottamiseen ja käsittelyyn (64 %), ideointiin (62 %) ja tiedonhakuun (62 %), tiivistelmiin (57 %) ja käännöksiin (52 %)(ks. oheinen kuvio). Myös somesisältöjen tuotantoon (38 %), kuviin ja kuvituksiin (26 %) sekä jäsenviestintään (24 %) tekoälyä käytetään jonkun verran.

Sen sijaan hankehakemuksiin ja projektisuunnitteluun (19 %), strategiseen suunnitteluun ja tiedolla johtamiseen (17 %), vaikuttamistyöhön ja päättäjäviestintään (5 %) sekä hallinnollisten tehtävien automatisointiin (2 %) on tekoälyä hyödynnetty vähemmän.

SaavutaÄly-hankkeen jatkotoimien kannalta olennaista tietoa on, mistä tekoälynsovellusalueista kyselyyn osallistuneet ja heidän järjestönsä ovat kiinnostuneita. Eniten oltiin kiinnostuneita viestinnän ja jäsenhankinnan kehittämisestä (79%), sisäisten prosessien tehostamisesta (76%), varainhankinnan kehittämisestä (67%) ja va-ikuttamistyöstä (67%). Näiden jälkeen tulivat strateginen suunnittelu ja tiedolla johtaminen (52%) sekä saavutettavuuden parantaminen (45%).

On huomionarvoista, että kuten edellä tekoälyn käyttöä kartoittaneessa kysymyksessä kävi ilmi, tekoälyavusteisesta hallinnollisten tehtävien automatisoinnista, vaikuttamistyöstä sekä strategisesta suunnittelusta ja tiedolla johtamisesta ei ole vielä juurikaan kokemusta, mutta nämä kuitenkin kiinnostavat tekoälyn sovellusalueina.

## Tekoälyosaaminen

Kyselyyn vastanneita pyydettiin arvioimaan tämänhetkistä tekoälyosaamistaan. Yli puolet vastaajista (57 %) arvioi osaamisensa olevan matalaa tasoa (arvosana 1 tai 2) ja vain noin 17 % arvioi osaamisensa olevan hyvää tai erittäin hyvää tasoa (arvosana 4 tai 5).

Vastausten keskiarvo 2,5 ja mediaani 2,0 vahvistavat, että järjestötoimijoiden tekoälyosaaminen on (kyselyn vastanneiden itsearvion perusteella) keskimäärin matalalla tasolla.

Koska lähes puolet vastaajista kokee osaamisensa vähäiseksi, hankkeen tukitoimien tulee olla saavutettavia ja käytännönläheisiä. Esimerkiksi työpajat, videot ja ”ensiaskleet tekoälyyn” -materiaalit voivat madaltaa oppimiskynnystä. Osaamistaso ei heijasta vain yksilön kykyä, vaan myös organisaation kulttuuria, tukirakenteita ja strategista ohjausta. Osaamisen kehittämisessä tulee huomioida myös rakenteellinen ja yhteisöllinen tuki.

Mieluisimpana tekoälyn hyödyntämiseen liittyvän tuen ja koulutuksen muotona pidettiin käytännön työpajoja ja kokeiluja (41 %). Tämän jälkeen halutuimpia muotoja olivat omalle järjestölle kohdennettu sparraus ja neuvonta (33%) ja lyhyet webinaarit ja tietoiskut (19 %).

Alkukyselyn kahdessa viimeisessä avoimessa kysymyksessä nousi esiin, että järjestöissä kaivataan tekoälyyn liittyen ennen kaikkea perusymmärrystä, käytännön esimerkkejä, strategista tukea ja tietoturvaohjeita.

## Suhtautuminen tekoälyyn

Kyselyssä peräti 79 prosenttia vastaajista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että tekoälyn käyttöönotto järjestössä edellyttää eettisiä linjauksia ja vastuullista suunnittelua. Tämä korostaa sitä, että järjestökentällä ei suhtauduta tekoälyyn pelkkänä teknisenä työkaluna. Sen sijaan tekoäly nähdään osana laajempaa toimintakulttuurin ja arvopohjan muutosta, jossa on huolehdittava tietosuojasta, saavutettavuudesta ja ihmiskeskeisyydestä. Tämä antaa SaavutaÄly-hankkeelle vahvan perusteen panostaa yhteisten vastuullisten ja eettisten pelisääntöjen ja käytäntöjen kehittämiseen.

Vastausten perusteella tekoälyn hyötypotentialiaali nähdään selkeästi: 86 prosenttia arvioi sen voivan tehostaa järjestön toimintaa merkittävästi. Samansuuntaisesti 81 prosenttia kokee tekoälyn hyödylliseksi apuvälineeksi omassa työssään, ja 61 prosenttia arvioi sen parantavan työn laatua. Nämä luvut osoittavat, että tekoäly ei ole enää pelkkä hypoteettinen ilmiö, vaan arjen konkreettinen työkalu esimerkiksi viestinnässä, tekstintuotannossa ja ideoinnissa. SaavutaÄly-hankkeen näkökulmasta tämä tarkoittaa sitä, että järjestöissä on olemassa sekä valmiutta että kiinnostusta lähteä kokeilemaan tekoälyä käytännössä – kunhan tukea, ohjeistusta ja osaamista on tarjolla.

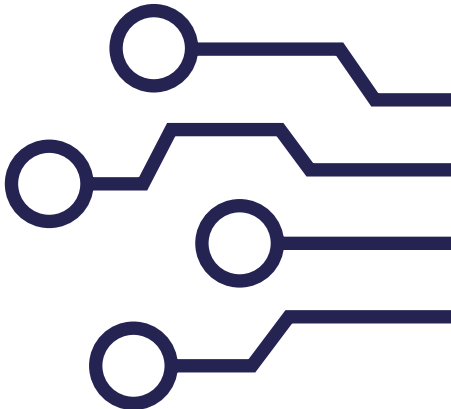
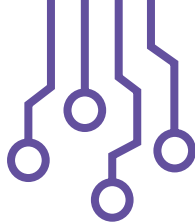
Huolimatta positiivisista odotuksista ja hyötykokemuksista, järjestöjen oma kokemus tekoälyvalmiudesta on vaatimaton. Vain noin neljännes (26 %) oli sitä mieltä, että heidän järjestönsä on hyvin kartalla tekoälyn kehityksestä. Keskimääräinen arvio tästä väittämästä oli 2,8/5. Tämä viittaa siihen, että tekoälyn käytön laajentumista rajoittaa ennen kaikkea organisaatiotasoinen epätietoisuus ja strategian puute. Tekoäly saatetaan nähdä yksittäisten työntekijöiden kokeiluna tai henkilökohtaisena innostuksena, mutta ei vielä osana johdonmukaista toimintaa. Lähes kaikki vastaajat (98 %) haluavat oppia lisää tekoälystä työssään. Tämä on merkittävä viesti hankkeen jatkosuunnittelulle: koulutuksille, tietoiskuilla, työpajoille ja käytännön kokeiluille on selkeä kysyntä.

## Tekoälyn käyttöönoton esteitä

Suurimpia esteitä tekoälyn käyttöönotolle kyselyyn vastanneiden järjestöissä ovat osaamisen puute (83%), rahoituksen ja resurssien puute (52%) sekä eettiset ja juridiset epävarmuudet (36%).

Osaamisen puutteeseen sekä eettisiin ja juridisiin epävarmuuksiin SaavutaÄly pystyy vaikuttamaan tulevilla tietoiskuilla ja koulutuksilla. Rahoituksen ja resurssien puutteeseen ei hankkeessa voida suoraan vaikuttaa, mutta epäsuorasti kylläkin, esimerkiksi lisäämällä hanke- ja rahoitushakemuksiin liittyvää tekoälyosaamista ja tehostamalla järjestön työntekoa ja työprosesseja tekoälyn avulla.





## 3. Tarpeet ja esteet

**Analyn Wagas-Hyvönen**

### 3.1 Käytännön toteutus

Tämä luku tarkastelee keväällä 2025 SaavutaÄly-hankkeen verkostotapaamisissa toteutettuja Tarpeet ja esteet -pöytäkeskusteluja. Keskustelujen tarkoituksena oli selvittää, millaisia tarpeita, haasteita ja mahdollisuuksia järjestötoimijat tunnistavat tekoälyn hyödyntämisessä sekä järjestötoiminnassa yleisesti. Tarpeet ja esteet -pöytä järjestettiin kaikissa muissa verkostotapaamisissa paitsi Hyvinkäällä. Tarpeet ja esteet -keskusteluja järjestettiin siten yhteensä 15 kappaletta ja niihin osallistui noin 40 henkilöä.

Aineisto kerättiin learning café -menetelmällä, jossa osallistujat kirjasivat havaintojaan yksilöllisesti ennen ryhmäkeskusteluvaiheeseen siirtymistä. Keskustelun teemoja olivat muun muassa järjestötoiminnan haasteet yleisellä tasolla, tekoälyn tarjoamat ratkaisut kyseisiin haasteisiin, tekoälyn hyödyntämisen esteet ja keinot niiden poistamiseksi.

Aineiston analyysissä hyödynnettiin laadullista sisällönanalyysiä. Analyysin painopiste oli kolmessa ydinkysymyksessä:

1. Millaisia haasteita järjestöissä koetaan tekoälyn käytön suhteen?
2. Miten tekoälyä käytetään tällä hetkellä?
3. Millaisia osaamistarpeita järjestöt tunnistavat?

Näiden kysymysten pohjalta aineistoa pelkistettiin, luokiteltiin ja teemoitettiin, jotta ilmiöiden keskeinen sisältö ja merkitys saatiin esiin. Raportissa esitellään analyysin pohjalta muodostetut teemat, jotka avaavat järjestötoiminnan nykytilaa tekoälyn hyödyntämisen näkökulmasta ja tarjoavat suuntaviivoja kehittämiselle tulevaisuudessa.

## 3.2 Aineiston analyysin prosessi

Aineiston analysointimenetelmäksi valittiin laadullinen sisällönanalyysi. Tuomi ym. (2018, s. 104) kuvaavat sisällönanalyysin etenemisen seuraavasti: ensiksi tutkijan on päätettävä, mikä aineistossa kiinnostaa, ja sen pohjalta rajattava tutkimusaihe. Tämän jälkeen aineisto käydään systemaattisesti läpi ja poimitaan ne kohdat, jotka liittyvät tutkittavaan ilmiöön. Kaikki muu aineisto jätetään analyysin ulkopuolelle.

Poimitut, merkitykselliset sisällöt ryhmitellään ja luokitellaan teemoittain tai tyyppitellään. Lopuksi laaditaan synteesi, jossa esitetään tutkimustulokset ja tulkinat suhteessa tutkimuskysymyksiin.



Prosessikaavio aineistoanalyysin etenemisestä.

Ensimmäisessä vaiheessa käytiin huolellisesti läpi kaikki kerätyt post-it-laput, ja osa niistä karsittiin pois esimerkiksi epäselvän käsialan vuoksi.



Post-it-laput aineiston alustavassa jäsentelyssä.

Seuraavassa vaiheessa aineistot siirrettiin Wordiin, jossa ilmaisua ja sanastoa tarkennettiin ja selkeytettiin. Tämän jälkeen aineistot syötettiin PDF-muodossa ChatGPT:lle kehoitteella: "Luokittele ja muodosta teemoja näiden materiaalien pohjalta".

ChatGPT:n tuottamat tulokset vastasivat melko hyvin aineistomateriaalin sisältöä, mutta esityksen rakenne oli paikoin sekava. ChatGPT:n luokittelemia teemoja hyödynnettiin kuitenkin pohjana omassa luokittelussa ja teemojen muodostamisessa. Luokittelu ja teemat koottiin Exceliin.

### 3.3 Aineiston analyysi

Aineiston analyysin tuloksena muodostui kahdeksan keskeistä teemaa, jotka kuvaavat järjestökentällä tunnistettuja haasteita ja kehittämistarpeita liittyen digitaalisten työkalujen ja erityisesti tekoälyn hyödyntämiseen. Nämä teemat rakentuvat osallistujien esiin nostamien esteiden ja tarpeiden ympärille ja kuvaavat laaja-alaisesti järjestöjen toimintaympäristössä ilmeneviä ilmiöitä.

Tarkastellut kokonaisuudet liittyvät seuraaviin teemoihin:

- Rahoitus
- Työaika
- Henkilöstön osaaminen
- Vapaaehtoisten ja kohderyhmien sitouttaminen
- Viestinnän suunnitelmallisuus ja saavutettavuus
- Eettiset ja yhteiskunnalliset kysymykset
- Strateginen kehittäminen

Kukin teema sisältää sekä rakenteellisia että toiminnallisia haasteita, mutta myös konkreettisia kehittämistarpeita ja mahdollisuuksia, joihin vastaamalla voidaan edistää tekoälyn vastuullista ja tarkoituksenmukaista hyödyntämistä järjestötoiminnassa.

#### Rahoitus

Tekoälyn hyödyntämisen esteistä selkein ja laaja-alaisin järjestöissä on resurssi- ja rahoitusvaje. Aineistossa toistuvana teemana esiintyy rahoituksen epävarmuus, joka ilmenee muun muassa avustusten leikkauksina, resurssien riittämättömyytenä sekä päällekkäisinä hankkeina, jotka kuormittavat henkilökuntaa.

Seurauksena on se, että työntekijöillä ei ole riittävästi aikaa tai mahdollisuuksia osallistua tekoälyn liittyvään koulutukseen tai kehittämistyöhön. Se puolestaan

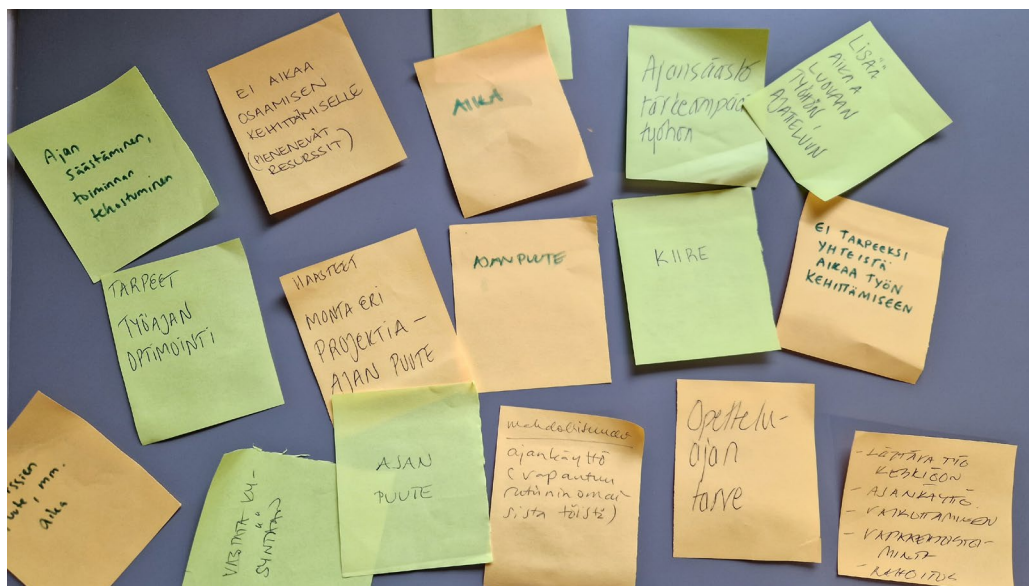


## Työaika

Aineiston perusteella järjestöissä koetaan merkittäviä haasteita työajan hallinnassa ja kuormituksen tasapainottamisessa. Erityisesti mainitaan työn pirstaleisuus, kiire sekä henkilöstön nopea vaihtuvuus. Nämä tekijät luovat tilanteen, jossa työntekijöillä ei ole käytännössä aikaa uusien teknologioiden, kuten tekoälyn, haltuunottoon. Tämä hidasta sen käyttöönottoa ja kehittämistä.

Työn organisoinnin haasteet heijastuvat myös henkilöstön jaksamiseen ja työhyvinvointiin. Useissa keskusteluryhmissä viitattiin siihen, että tekoälyn mahdollisuuksia ei voida hyödyntää, jos henkilöstö on valmiiksi kuormittunut eikä koe arjessaan tilaa uuden oppimiselle. Kiire ja resurssien vähyys luovat tilanteen, jossa tekoäly voisi auttaa, mutta sen käyttöönotto vaatisi ensin aikaa ja osaamista, joita ei juuri nyt ole.

Samalla aineistosta nousee selkeä tarve kehittää ratkaisuja, joiden avulla tekoälyä voidaan hyödyntää työn kuormituksen hallinnassa. Esimerkiksi tekoälyn käyttö rutiinomaisten tehtävien kuten kokousmuistioiden kirjoittamisen, tiedotteiden laatimisen tai sähköpostiviestien muotoilun tukena voisi vapauttaa työaikaa tärkeämpiin, inhimillistä vuorovaikutusta edellyttäviin tehtäviin. Tämä teema liittyy myös edellä esitettyyn rahoitukseen ja osaamistarpeisiin. Mikäli tekoälyyn liittyvää osaamista ei ole, sen hyödyntäminen kuormituksen vähentämisessä jää teoriatasolle. Käytännön hyötyjä voi syntyä vain, jos henkilöstöllä on tarvittavat taidot ja tuki tekoälyn hyödyntämiseen.



Aineistoja työajasta.

## Henkilöstön osaaminen

Aineistossa nousi vahvasti esiin järjestöjen vaihteleva osaamistaso sekä henkilöstön kehittämiseen liittyvät pulmat. Rekrytointivaikeudet, räätälöidyn koulutuksen puute ja nopea työntekijöiden vaihtuvuus vaikeuttavat osaamisen pitkäjänteistä kehittämistä. Tämä muodostaa merkittävän esteen tekoälyn hyödyntämiselle, joka edellyttää teknisten taitojen lisäksi myös ymmärrystä sen eettisistä ja strategisista näkökohdista sekä viestinnällisestä käytöstä.

Erityisesti hanketyön määräaikaaisuus aiheuttaa huolta. Työntekijät ehtivät vasta perehtyä tekoälyn mahdollisuuksiin, kun työsuhteet jo päättyivät. Osaaminen ei ehdi juurtua organisaatioon, ja hiljainen tieto katoaa työntekijän mukana. Tämä jatkuvuuden puute muodostaa merkittävän esteen tekoälyn käyttöönotolle.

Aineistossa tunnistettiin kaksitasoinen osaamistarve. Järjestöissä tarvitaan sekä perustason digivalmiuksia että syvällisempää ymmärrystä tekoälyn hyödyntämisestä oman toiminnan kontekstissa. Aineistossa nousi esiin tarve täsmäkoulutukselle, joka huomioi järjestöjen erityispiirteet ja tarjoaa konkreettisia käyttötapoja. Samalla painotettiin uuden oppimisen näkemistä mahdollisuutena eikä uhkana ja toivottiin lisää yrittäjämäistä asennetta.

Tekoälyn käyttöönotto edellyttää myös johdon sitoutumista osaamisen kehittämiseen. Ilman strategista tahtotilaa ja suunnitelmallista koulutusta henkilöstö jää yksin, eikä teknologian potentiaalia saavuteta. Aineiston perusteella osaamisen kehittämiseen panostaminen on keskeinen keino sekä estää uupumusta että vahvistaa toiminnan laatua ja vaikuttavuutta.

## Vapaaehtoisten ja kohderyhmien sitouttaminen

Vapaaehtoisten ja kohderyhmien sitoutuminen järjestön toimintaan nousi aineistossa esiin keskeisenä haasteena. Monessa järjestössä koettiin, että vapaaehtoiset eivät sitoudu toimintaan pitkäksi aikaa. Osallistuminen voi olla satunnaista ja lyhytkestoista. Myös kohderyhmien tavoittaminen on vaikeutunut. Yhteiskunnan digitalisoituminen ja ihmisten kiireinen elämä vähentävät osallistumista. Lisäksi pitkät välimatkat, kasvokkaisen kontaktin tarve ja asiakkaiden passiivisuus tuovat lisähaasteita.

Aineistossa nousee esiin, että vapaaehtoisten sitouttaminen ja kohderyhmien aktivointi edellyttävät strategista suunnittelua ja osallistavaa viestintää. Tulevaisuudessa tarvitaan uusia tapoja tavoittaa ihmiset. Tekoäly voi tarjota ratkaisuja, jos järjestöillä on osaamista hyödyntää niitä. Aineiston mukaan tekoäly voisi auttaa mielekkäiden vapaaehtoistehtävien ideoinnissa, viestien kohdentamisessa ja saavutettavuuden parantamisessa. Lisäksi sen avulla voidaan analysoida kohderyhmän tarpeita ja kehittää toimintaa sen mukaan.



## Viestinnän suunnitelmallisuus ja saavutettavuus

Aineistosta käy ilmi, että järjestöjen viestintä on monella tapaa kehittämisen tarpeessa. Erityisesti sen laatu, näkyvyys ja saavutettavuus nousivat esiin haasteina, mutta samalla myös alueina, joissa tekoäly voisi tarjota ratkaisuja. Useissa järjestöissä viestintä ei ole selkeästi tietyn työntekijän vastuulla, vaan jakaantuu eri työntekijöiden kesken. Tämä aiheuttaa kuormitusta ja voi heikentää viestinnän suunnitelmallisuutta ja vaikuttavuutta.

Saavutettavuus koettiin sekä tekniseksi että sosiaaliseksi kysymykseksi. Digitaalisten viestintäkanavien käyttö tuo uusia mahdollisuuksia, mutta osa ihmisistä jää niiden ulkopuolelle esimerkiksi kielitaidon, digitaitojen puutteen tai syrjäytymisen vuoksi. Viestinnän saavutettavuus liittyy siten paitsi teknologiaan myös yhdenvertaisuuteen, mikä nostaa esiin eettisiä näkökulmia. Tämä yhdistyy suoraan kysymykseen siitä, millaisia haasteita järjestöissä koetaan tekoälyn käytössä erityisesti saavutettavuuden ja monimuotoisuuden kannalta.

Tekoäly tunnistettiin mahdolliseksi apuvälineeksi viestinnän kehittämiseen. Sen avulla voidaan esimerkiksi tuottaa selkeämpää ja monikielistä sisältöä sekä helpottaa sisällöntuotantoa automatisoiduilla työkaluilla. Lisäksi tekoälyllä voidaan analysoida viestinnän vaikuttavuutta ja rakentaa strategioita datan pohjalta.

Pöytäkeskusteluissa nousi myös esiin selkeä kiinnostus tekoälyn hyödyntämiseen vaikuttamistyössä. Osallistujat toivat esille, että tekoäly voisi tukea vaikuttavuuden arviointia ja viestintää järjestön toiminnan vaikuttavuudesta päättäjille. Vaikka tämä ei juurikaan näy post-it-lapuille kirjatussa aineistossa, keskusteluissa se nousi esiin toistuvasti. Tämä viittaa siihen, että vaikuttamistyön tukeminen tekoälyn avulla on tärkeää mutta vielä jäsentymätön mahdollisuus, joka kaipaa jatkossa tarkempaa tarkastelua ja käytännön kokeiluja.

Henkilöstön viestintäosaamisen tulee ulottua tekoälyn teknisen käytön lisäksi myös ymmärrykseen siitä, miten tekoäly vaikuttaa viestinnän laatuun, saavutettavuuteen ja vuorovaikutukseen ylipäänsä. Samalla on tärkeää tunnistaa tekoälyn mahdolliset eettiset riskit, kuten harhaanjohtavat sisällöt tai kielten epätaustainen tuki.

## Eettiset ja yhteiskunnalliset kysymykset

Aineistossa tekoälyn käyttöön liittyvät eettiset ja yhteiskunnalliset kysymykset nousivat esiin huolenaiheina, jotka hidastavat tekoälyn käyttöönottoa järjestöissä. Keskusteluissa korostuivat erityisesti tekijänoikeuksiin, tiedon luotettavuuteen ja mahdollisiin vääristymiin liittyvät riskit. Tekoälyn tuottaman sisällön harhaanjohtavuus, tiedon alkuperän hämärtäminen sekä algoritmisten vinoumien

vaikutukset ovat esimerkkejä ongelmista, joita osallistujat toivat esiin. Näitä huolia ei koettu pelkästään teknisinä vaan ennen kaikkea eettisinä ja arvopohjaisina haasteina.

Eettiset kysymykset liittyvät tiiviisti järjestöjen ydintehtävään. Useiden järjestöjen tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja saavutettavuutta. Tämän vuoksi tekoälyä ei voida käyttää erillään arvoista, vaan sen tulee tukea järjestön tavoitteita ja arvoja. Tekoälyn hyödyntämisen tulee tapahtua tavalla, joka vahvistaa luottamusta, lisää osallisuutta ja huomioi erilaisten kohderyhmien tarpeet.

Aineistossa mainittiin huoli siitä, että tekoälyn käyttö saattaa kaventaa näkökulmia, vahvistaa stereotypioita tai syrjäyttää jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä. Lisäksi polarisaation, yhteiskunnallisen epäluottamuksen ja digisyrjäytymisen lisääntyminen nähtiin laajempina yhteiskunnallisina riskeinä, jotka liittyvät myös tekoälyn yleistymiseen.

Järjestöissä tarvitaan ymmärrystä tekoälyn toiminnasta, periaatteista, vaikutuksista ja rajoista. Tekoälyn käyttö edellyttää kriittistä lukutaitoa ja eettistä arviointikykyä, mikä ei ole itsestään selvää edes teknisesti osaavilla työntekijöillä.

Eettinen osaaminen mahdollistaa tekoälyn vastuullisen käyttöönoton. Tällöin voidaan kehittää käytäntöjä, jotka tukevat järjestön arvoja ja vähentävät riskejä, esimerkiksi määrittelemällä, mihin käyttötarkoituksiin tekoälyä käytetään ja millä ehdoilla. Samalla eettinen keskustelu lisää avoimuutta ja läpinäkyvyyttä, mikä tukee myös luottamusta sekä sisäisesti organisaatiossa että ulkoisesti sidosryhmissä.

## Strateginen kehittäminen

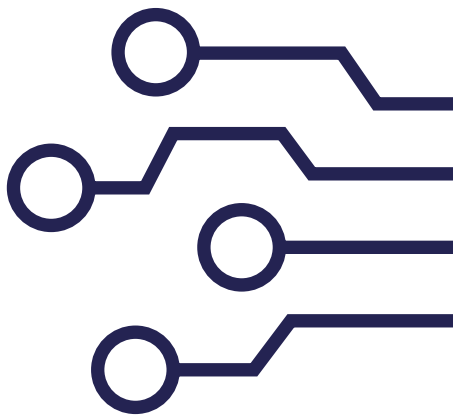
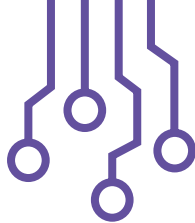
Strateginen kehittäminen tekoälyn kontekstissa nousee järjestöissä esiin sekä tarpeena että haasteena. Aineistosta käy ilmi järjestöjen paine uudistaa toimintaansa vastauksena esimerkiksi digitalisaation, rahoituksen epävarmuuden ja työelämän kuormituksen tuomiin muutoksiin. Tässä murroskohdassa tekoäly nähdään potentiaalisena apuvälineenä, mutta sen hyödyntäminen vaatii strategista otetta, joka monilta järjestöiltä vielä puuttuu.

Keskusteluissa tuli toistuvasti esiin, että tekoäly jää helposti irrallisiksi kokeiluiksi tai yksittäisten työntekijöiden vastuulle, ellei organisaatiolla ole yhteistä suuntaa ja selkeitä rakenteita kehittämiselle. Ilman strategista otetta tekoälyä on vaikea integroida ydintoimintoihin tai hyödyntää sen mahdollisuuksia systemaattisesti.



Tämäntyyppinen kehittäminen edellyttää johdon ja hallituksen sitoutumista, pitkäjänteistä osaamisen rakentamista ja rohkeisuutta kokeiluihin. Aineistossa viitattiin siihen, että järjestöt kokevat painetta uudistua esimerkiksi rahoitusleikkausten tai kasvavan palvelutarpeen vuoksi. Tällöin tekoäly voi tarjota keinoja tehostaa resurssien käyttöä, hyödyntää tietoa ja mitata vaikuttavuutta. Tekoäly näyttäytyy tällöin teknologian sijaan osana laajempaa strategista muutosta.

Tekoälyn onnistunut käyttöönotto edellyttää muutosjohtamisen taitoja, vaikuttavuuden arviointia ja sellaisten toimintamallien kehittämistä, jotka tukevat sekä teknistä että inhimillistä uudistumista.



## 4. Tulevaisuusväittämät

Valtteri Vatula ja Suvi Tuominen

### 4.1 Käytännön toteutus

Verkostotapaamisissa yksi pöytäryhmä keskittyi innostaviin ja haastaviin tulevaisuusväittämiin. Väittämäpöytä oli jokaisessa kuudessa verkostotapaamisessa ja Helsingissä ison osallistujamäärän vuoksi tuplana, joten yhteensä korttipöytäkeskusteluita käytiin 21 kertaa ja kaikki noin 60 osallistujaa osallistuivat tulevaisuusväittämakeskusteluihin.

Tilaisuuden järjestäjät olivat laatineet tekoälyn avulla 32 erilaista tulevaisuusväittämää, jotka liittyivät järjestöjen tekoälyn käyttöön (ks. liite 1). Väittämät tuostettiin ja leikattiin siten, että jokaisella kortilla oli yksi väittämä.

Pöydässä jokainen osallistuja sai aluksi viisi korttia, joista hänen tuli valita oman järjestönsä näkökulmasta innostavin tulevaisuusväittämä. Valinnan jälkeen osallistuja esitteli valitsemansa väittämän muille ja perusteli valintansa. Kortin herättämistä näkökulmista käytiin keskustelua pöydässä.

Kun kaikkien osallistujien innostavat väittämät oli käsitelty, siirryttiin toiselle kierrokselle. Tällä kertaa pöydän vetäjä jakoi uuden viiden kortin sarjan jokaiselle osallistujalle. Nyt osallistujien tehtävänä oli valita oman järjestönsä näkökulmasta haastavin väittämä ja perustella valintansa samalla tavalla kuin ensimmäisellä kierroksella.

Kaikkia kortteja ei ollut jokaisen osallistujan saatavilla, sillä jaettavat kortit vaihtelivat osallistujien kesken ja osa korteista jäi pakkaan. Tästä syystä ei ole tarkoituksenmukaista tarkastella pelkästään sitä, kuinka monta kertaa mikäkin väittämä valittiin. Väittämäpöydän analyysin tärkein tavoite onkin yhdistää ja kiteyttää keskusteluista nousseet teemat, joita kortit herättivät.

## 4.2 Aineiston kerääminen ja analysointi

Tekstin kirjoittajat toimivat itse tulevaisuusväittämäpöytien vetäjinä verkostotapaamisissa. He valokuvasivat osallistujien valitsevat kortit ja kirjasivat havaintonsa heti tapaamisten jälkeen. Jokaisesta valitusta kortista kirjattiin lyhyesti osallistujien esittämät perustelut kortin valinnalle. Jälkikäteen todettiin, että kirjaustapa olisi voinut olla jäsentyneempi, ja molemmilla vetäjillä olisi voinut olla yhtenäisempi tapa kirjata havaintoja. Tästä huolimatta aineisto on rikasta ja laadukasta ja perustuu tosiasiallisiin keskusteluihin, joita korttipöydissä käytiin.

Aineistoon perehdyttiin aluksi huolella. Aineisto järjesteltiin kolmeen osaan: yleisiin havaintoihin, innostaviin väittämiin ja haastaviin väittämiin sisältäen niiden yhteyteen laaditut keskustelumuistiinpanot. Aineistoa läpikäydessä tehtiin teemoittelua niin innostaviksi kuin haastaviksi valittujen väittämien yhteydessä käydyistä keskusteluista OneNote-ohjelmaan. Samalla laskettiin, kuinka monta kertaa mikäkin keskusteluteema nousi esiin ja mistä syystä tai minkä väittämän yhteydessä. Syyt kirjoitettiin teeman alle muistiin sekä laskettiin, kuinka monesti asia nousi teeman alla esille. Teemoittelu osoittautui vaikeammaksi haastavien väittämien kohdalla, ja ensimmäinen teemoittelu ei tuntunut osuvalta, joten teemoittelu luotiin uusiksi.

Teemoittelujen jälkeen aineistoa sparrailtiin tekoälyn kanssa. Tekoälynä käytettiin Microsoft Copilotia ja myös Claudea (Sonnet-3.7). Tekoäly antoi pääosin samoja asioita kuin ihmisilmät löysivät aineistosta, mutta hieman eri sanoin. Tekoälyn avulla löydettiin joitakin uusia näkökulmia aineiston teemoitteluun.

Seuraavaksi edettiin analyysin pelkistämisvaiheeseen. Siinä muodostettiin teemoittelun pohjalta PowerPoint-tiedosto, johon tehtiin Excelillä pylväsdiagrammit teemojen yleisyydestä. Tiedostoon nostettiin myös mielenkiintoisia asioita eniten nousseiden teemojen takaa. Yhdelle dialle nostettiin asioita, jotka nousivat niin innostavina kuin haastavinakin. Näiden väittämien tunnistamiseen käytettiin myös Copilotia sekä tarkistettiin myös tähän liittyen koko aineisto läpi. PowerPoint-tiedosto tehtiin lähinnä aineistoon perehtymisen vaiheessa ja tämän luvun kirjoittamista helpottamaan.

### Havaintoja menetelmästä

Tulevaisuusväittämämenetelmä osoittautui hyödylliseksi monella tavalla. Ensinnäkin kortit avasivat uusia näkökulmia tekoälyn käyttöön, joita osallistujat eivät ehkä itse olisi osanneet sanoittaa. Tämä näkyi esimerkiksi siinä, että kortteja lukiessaan osallistujat reagoivat välillä innostuneesti ja päästivät jopa spontaanisti "vau"-huudahduksia. Toiseksi korttien ansiosta kaikkien osallistujien

lähtökohta keskustelussa oli melko tasapuolinen: sillä ei ollut juurikaan merkitystä, kuinka paljon osallistuja tiesi tekoälystä ennakoon.

Kortit auttoivat myös pitämään keskustelut sujuvina. Osallistujat rajoittivat puheenvuorojensa pituutta, koska he tiesivät, että kaikkien tuli ehtiä esitellä omat korttinsa hyvin rajatussa ajassa. Lisäksi korttipöydässä syntyi arvokasta vertaiskeskustelua, kun järjestöt jakoivat kokemuksiaan ja kertoivat toisilleen esimerkkejä siitä, millaisia tekoälyn käyttötapoja heillä oli ollut liittyen valittuihin kortteihin.

Korttipöydän vetäjän rooli oli pääasiassa työskentelyn ohjeistaminen ja keskustelun tukeminen. Vetäjän tarvitsi harvoin puuttua sisältöön, mutta tarvittaessa hän esitti jatkokysymyksiä tai jakoi esimerkkejä, joita oli kuullut aiemmissa verkostotapaamisissa tai tiesi oman perehtyneisyytensä ansiosta. Näin keskustelut pysyivät aktiivisina ja monipuolisina, vaikka osallistujilta ei aina heti tullut omia esimerkkejä.

Yleisesti korttipöydissä tuntui olevan innostunut tunnelma. Useasti haastavasta väittämästäkin löydettiin jotain innostavaa tai jokin mahdollisuus. Tämä näkyi esimerkiksi niin, että monesti osallistujilla oli vaikeaa valita innostavaa korttia, koska moni väittämistä koettiin innostavaksi. Haastavan väittämän valinta oli usein helpompaa. Monesti väittämät eivät tuntuneet haastavilta tai ne eivät koskettaneet omaa järjestöä.

Mielenkiintoisena tapauksena eräässä verkostotapaamisessa kaksi saman järjestön työntekijää valitsi toisistaan tietämättä saman kortin, mutta toinen haastavana ja toinen innostavana. Tämä kuvastaa sitä, että korttien valikoitumiseen vaikutti myös henkilökohtainen suhtautuminen ja perspektiivi.

## 4.3 Aineiston erittely

### Innostavina koetut näkökulmat

Innostaviksi valituissa tulevaisuusväittämissä näkyi selkeästi isoimpana teemana työn tehostaminen. Se nousi aineistossa innostavana näkökulmana 18 kertaa, kun seuraavaksi yleisin teema ”Toiminnan uudistaminen / kehittäminen” nousi 8 kertaa.

Tehostamisen alla eniten (10 kertaa 18:sta) nousi esiin rutiinitehtävien tehostaminen tekoälyn avulla. Näitä näkökulmia perusteltiin muun muassa sillä, että rutiinitehtäviä tehostamalla saadaan vapautettua enemmän aikaa ihmisten väliinseen työhön, mikä koettiin hyvin tärkeäksi. Moni osallistujista oli sitä mieltä, että ajan vapautuessa merkityksellisempiin ja mielekkäämpiin työtehtäviin tukee tämä myös työssäjaksamista ja työhyvinvointia.

Tehostamisen näkökulmasta keskusteluissa nousivat esiin myös hankehakemusten laatiminen ja hankkeiden raportointi. Konkreettisena ideana nähtiin se, että tekoälylle voitaisiin syöttää hakuilmoitus ja pyytää tekoälyä muodostamaan hakemus siten, että se vastaisi suoraan hakuilmoituksen kysymyksiin. Koettiin, että tällöin hankehakemuksen laatu paranisi.

Viestinnän joidenkin tehtävien antaminen tekoälylle nähtiin myös innostavana työn tehostamisen näkökulmasta. Koettiin, että tekoälyä voitaisiin hyödyntää rutiiniviestinnässä. Käytännössä tällä tarkoitettiin esimerkiksi somepostausten automatisointia, tiedotteiden luomista ja uutiskirjeiden koostamista.

Toiminnan uudistaminen ja kehittäminen oli toiseksi yleisin innostavien tulevaisuusväittämien yhteydessä esiinnoussut näkökulma. Innostavana koettiin esimerkiksi tekoälyn hyödyntäminen vapaaehtoisten houkuttelemiseen ja sijoittamiseen. Myös muunlaisten uusien toimintamuotojen ideointi tekoälyn avulla mainittiin innostavana tekoälyn käyttökohteena. Pöydissä mietittiin, että tekoälylle voisi antaa tämältyyppisen ideoinnin taustatiedoksi esimerkiksi järjestön strategian, toimintakertomuksen tai jäsenkyselyiden dataa.

Tekoäly voisi auttaa myös löytämään ja ennakoimaan isomman mittaluokan kehittämistarpeita. Voisiko tekoäly esimerkiksi löytää hiljaisia signaaleja isoista aineistoista tai ennakoida tulevia trendejä järjestön omalta toimialalta?

Tehostamisen ja toiminnan kehittämisen jälkeen yleisimpinä teemoina esiin nousivat rahoitus ja markkinointi. Ne linkittyivät keskusteluissa vahvasti toisiinsa ja myös edellä jo mainittuihin teemoihin. Rahoitukseen ja markkinointiin liittyen pöydissä pohdittiin esimerkiksi lahjoituspyyntöjen ajoittamista ja kohdentamista sekä yleisesti markkinoinnin kohdentamista niin varainhankinnan kuin vapaaehtoisten ja uusien kohderyhmien tavoittamiseksi. Esiin nousi myös jo tehostamisen kohdalla mainitut rahoitushakemukset ja niiden laatimisessa tekoälyn hyödyntäminen.

Pöydissä keskusteltiin muutamaan otteeseen siitä, voisiko tekoäly esimerkiksi tunnistaa jo olemassa olevaa vapaaehtoisten tai työntekijöiden osaamista ja räätälöidä heille koulutuksia tältä pohjalta. Tekoäly voisi sekä personoida koulutuspolkuja että luoda koulutusmateriaaleja.

Oman kohderyhmän tekoälyosaamisen lisääminen oli teemana sellainen, joka tuli keskusteluissa esiin kahdesti. Tämän teeman valitsijat kokivat, että järjestön kohderyhmien tekoälyosaamisen lisääminen kuuluu järjestön tehtäviin, jotta kaikki pysyvät mukana digitalisoituvassa yhteiskunnassa. Mietittiin myös, voisiko tekoälyosaamista lisätä jonkin muun toiminnan yhteydessä: esimerkiksi kokikerhossa voitaisiin miettiä ja etsiä reseptejä tekoälyn avulla.

## Haastavina koetut näkökulmat

Haastavia tulevaisuusväittämiä valittaessa nousi keskusteluissa yleisimmin esiin se, että jotain tehtävää ei koettu mahdolliseksi tehtävän tekoälyllä. Esimerkiksi chatbotin ei koettu osaavan korvata ihmistyöntekijää jäsenpalveluissa. Tämän väittämän valinneet osallistujat kokivat, että botin ei osaisi vastata jäsenen kysymyksiin, koska vastaaminen vaatisi tietyn alan tai osa-alueen syvää asiantuntijuutta esimerkiksi Kela-tuista tai lakiasioista. Lisäksi asiakkaiden ja jäsenen tilanteet ovat hyvin monimuotoisia ja botin ei koettu osaavan hahmottaa kokonais kuvaa.

Muutama osallistuja oli sitä mieltä, että tekoäly ei pystyisi auttamaan järjestön toiminnan, esimerkiksi vapaaehtoistoiminnan toimintamuuotojen kehittämises-sä. Tähän mielipiteeseen oli muutama eri syy. Toisilla järjestöillä toimintamuo-dot nousevat suoraan vapaaehtoisilta ja eräs osallistuja oli sitä mieltä, että kaik-kea oli jo kokeiltu eikä tekoäly voisi keksiä mitään uutta. Osa koki, että tekoäly ei voisi tietää ihmistä paremmin, mitkä ovat toimivia toimintamuuotoja.

Koulutusten tai palveluiden personointia ei koettu mahdollisina tai toivottavina kohteina tekoälyn käytölle. Esimerkiksi autismin kirjolla olevien jäsenen kanssa työskentelevät järjestöt kokivat, että heidän jäsenensä tarvitsevat nimenomaan ihmisen tukea eivätkä välttämättä osaa käyttää digitaalisia palveluita. Myös tie-toturvakysymykset nousivat vahvasti esiin - kuinka paljon tekoälylle tulisi antaa dataa asiakkaasta, jotta palvelu olisi personoitavissa?

Tietoturva ja eettiset haasteet nousivatkin useasti teemoina esiin eri väittämien yhteydessä. Keskeinen kysymys oli nimenomaan se, että mitä tietoa ja kuinka paljon tekoälylle tulisi antaa. Tällaisia tehtäviä ja aiheita olivat personoinnin ohella muun muassa hallitustyö, hankesuunnittelu ja raportointi, kohderyhmien tarpeiden tunnistaminen sekä tulevaisuuden kehittämistarpeiden arviointi.

Tiedon puute tekoälyyn liittyen oli yksi yleisimmistä keskusteluteemoista haasta-vien korttien kohdalla. Tämä linkittynee osittain myös siihen näkemykseen, että jotkin asiat eivät ole mahdollisia tehdä tekoälyllä. Tiedonpuutetta koettiin esimer-kiksi saavutettavuuden parantamisen osalta: ei ole vielä tietoa, miten tekoälyä voi-si asiassa hyödyntää. EU:n tekoälyasetukseen liittyvän kortin valinneilta kahdelta osallistujalta tuli vain kysymys ”Mikä tekoälyasetus?”. Tekoälyasetukseen liittyen nousi esiin myös huoli siitä, että asetuksen teksti on hyvin lakitekstimäistä, joten sitä on vaikea ymmärtää ja kaivattiin kansankielistä ohjeistusta tähän liittyen.

Lisäksi haastavana pidettiin tiettyjen tehtävien antamista tekoälylle, koska teh-tävä on joko itselle mieluinen tai tekoälyn koettiin uhkaavan omaa työpaikkaa. Myös ihmiskontaktin pois jääminen pidettiin haastavana vapaaehtoisten rekry-toinnissa ja perehdytyksessä sekä palveluiden personoinnissa. Osallistujista osa ei kokenut tekoälyä saavutettavaksi työkaluksi.

## Ristiriitaisia ajatuksia herättäneet tulevaisuusväittämät

Seuraavat väittämät saivat osakseen eniten hajontaa, eli niitä valittiin useita kertoja sekä innostaviksi että haastaviksi väittämiksi.

Tekoäly  
tunnistaa ja  
ehkäisee  
järjestöni  
työntekijöiden  
ja vapaa-  
ehtoisten  
uupumista

Väittämä **”Tekoäly tunnistaa ja ehkäisee järjestöni työntekijöiden ja vapaaehtoisten uupumista”** nostettiin innostavana kahdesti ja haastavana jopa viisi kertaa.

**Perustelut innostavalle näkökulmalle:** Tekoäly voisi auttaa uupumisen torjumisessa, jos osa tylsistä ja rutiininomaisista töistä annettaisiin tekoälylle. Tällöin innostaviin ja merkittäviin työtehtäviin jäisi enemmän aikaa.

**Perustelut haastavalle näkökulmalle:** Tietoturva ja eettisyys. Olisivatko ihmiset valmiita antamaan tekoälylle tarpeeksi sellaista tietoa, jotta tekoäly voisi tunnistaa uupumista? Pitäisikö tekoälylle antaa myös fysiologisia tietoja?

---

Järjestöni  
hanke-  
suunnittelu  
ja -raportointi  
tehdään lähes  
täysin tekoälyn  
avulla

Väittämä **”Järjestöni hankesuunnittelu ja -raportointi tehdään lähes täysin tekoälyn avulla”** nousi esiin innostavana neljästi ja haastavana kahdesti.

**Perustelut innostavalle näkökulmalle:** Työn tehostaminen. Tekoälyn avulla hankesuunnittelun ja raportoinnin koetaan olevan nopeampaa ja laadukkaampaa kuin ihmisen tekemänä, ja näiden tylsien työtehtävien ulkoistaminen vapauttaisi aikaa merkityksellisempään työhön.

**Perustelut haastavalle näkökulmalle:** Eriarvoisuuden kasvaminen järjestöjen välillä. Jos joillain järjestöillä ei ole osaamista tai resursseja käyttää tekoälyä, jääkö eriarvoiseen asemaan rahoituksia hakiessa?

Tekoäly  
auttaa  
järjestöäni  
tunnistamaan  
kohderyhmien  
tarpeita  
tarkemmin kuin  
koskaan  
aiemmin.

Väittämä **"Tekoäly auttaa järjestöäni tunnistamaan kohderyhmien tarpeita tarkemmin kuin koskaan aiemmin"** valittiin innostavana näkökulmana kahdesti ja haastavana kolmesti

**Perustelut innostavalle näkökulmalle:** Järjestöillä on useita eri kohderyhmiä, joiden tarpeista on vaikea pysyä kartalla. Tekoäly voisi auttaa analysoimaan laajoja aineistoja uusien näkökulmien löytämiseksi.

**Perustelut haastavalle näkökulmalle:** Jopa 20 vuoden kohderyhmätuntemuksen koettiin olevan riittävää, eikä ymmärretty miten tekoäly voisi vielä syventää tarpeiden tunnistamista. Myös tietoturvaan liittyvät huolet nousivat esiin.

Järjestöni  
vaikuttamistyö  
on tehostunut  
tekoäly-  
avusteisen  
data-analyysin  
ansioista.

Väittämä **"Järjestöni vaikuttamistyö on tehostunut tekoälyavusteisen data-analyysin ansiosta"** valittiin innostavana näkökulmana kolmesti ja haastavana kahdesti

**Perustelut innostavalle näkökulmalle:** Väittämä kirjotti uusia innostavia ajatuksia siitä, mitä tekoälyavusteinen vaikuttamistyö voisi käytännössä olla. Ideoitiin, että tekoällylle voisi syöttää esimerkiksi kulttuuripoliittisen selonteon ja järjestön oman lausunnon luonnoksen siitä, ja tekoäly voisi kehittää lausuntoa järjestön omien intressien näkökulmista. Tekoäly voisi myös analysoida dataa paremman pohjatiedon saamiseksi vaikuttamisen tueksi.

**Perustelut haastavalle näkökulmalle:** Ei vielä hahmoteta, miten tämä voisi käytännössä toteutua ja mitä dataa tekoäly hyödyntäisi.



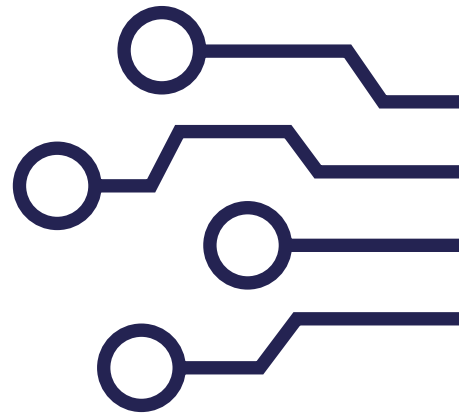
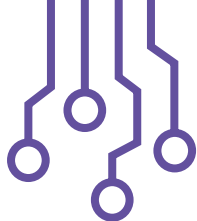
Järjestöni  
on kehittänyt  
uusia  
vapaaehtois-  
toiminnan  
muotoja

Väittämä ”Järjestöni on kehittänyt uusia vapaaehtoistoiminnan muotoja” nousi innostavana kahdesti ja haastavana kahdesti

**Perustelut innostavalle näkökulmalle:** Vapaaehtoisia on vaikea saada sitoutumaan ja vaihtuvuus on suurta - tekoäly voisi auttaa ideoimaan sellaisia toimintamuotoja, joihin vapaaehtoiset kiinnittyisivät pidempään. Koettiin myös, että tekoälyltä voisi tulla ideoita, joita ihmiset eivät itse keksi, ja että se voisi analysoida jäsenkyselyjen dataa uusien toimintamuotojen löytämiseksi.

**Perustelut haastavalle näkökulmalle:** Koettiin, että kaikkea on jo kokeiltu, tekoäly ei pysty keksimään mitään uutta. Pidettiin myös tärkeänä, että vapaaehtoistoiminnan muodot ja tarpeet nousevat suoraan jäseniltä, ei tekoälyltä.





## 5. Utopia ja dystopia

Suvi Tuominen

### 5.1 Käytännön toteutus

Utopioihin ja dystopioihin keskittynyt pöytäkeskustelu järjestettiin Helsingin ja Hyvinkään verkostotapaamisissa. Pöytäkeskustelu järjestettiin kuusi kertaa ja siihen osallistui noin 20 eri ihmistä.

Keskustelu järjestettiin siten, että osallistujia pyydettiin ensin keskittymään utopiaan eli toivottavaan tulevaisuuskuvaan ja vastaamaan kysymykseen: mitä minulle / toimenkuvalleni tulee tapahtumaan, kun käytän tekoälyä kattavasti arjessani?

Osallistujat kirjoittivat ajatuksiaan post-it lapuille muutaman minuutin ajan itsenäisesti ja esittelivät ne sitten muille. Tämän jälkeen osallistujat vastasivat samaan kysymykseen samalla menetelmällä, mutta dystopian näkökulmasta. Menetelmä toimi varsin hyvin. Osittain osallistujat kokivat keskustelleensa samantyyppisistä asioista jo aiemmissa pöydissä (tiekartta ja tulevaisuusväittämät), mutta osa lähti myös todella lennokkaisiin ja mielikuvituksellisiin visioihin. Koska aineistoa on varsin vähän verrattuna muiden pöytien aineistoihin, on myös analyysi suppeampi. Analyysin kohteena olivat osallistujien kirjoittamat post-it-laput sekä pöytien kahden eri vetäjän muistiinpanot.

Aineisto kirjattiin post-it-lapuilta yhteen tekstitiedostoon siten, että utopioihin liittyvät laput ja dystopioihin liittyvät laput kirjattiin omiksi osioikseen. Analyysin luokittelussa ja abstrahoinnissa käytettiin apuna Claude-Sonnet-3.7-kielimallia. Tekoälyn laatimat luokittelut olivat osittain keskenään päällekkäisiä eivätkä ne tarjonneet juurikaan uutta suhteessa ihmisen silmämääräisesti tekemään luokitteluun.

## 5.2 Aineiston analyysi

### Utopia

#### **Ajankäyttö tehostuu ja rutiinitehtävät automatisoituvat**

Tekoälyn käytön utopistisissa visioissa korostuu vahvasti ajankäytön tehostuminen. Useissa osallistujien kommenteissa toistuu ajatus työajan vapautumisesta luovalle työlle.

Tehostuminen nähdään mahdollisuutena keskittyä työhön, joka tuottaa suurempaa arvoa järjestölle ja sen kohderyhmille, kuten eräässä utopiavisioiden muis-tilapussa todetaan: ”Rutiinit, bulk, tylsä tai aikaa vievä ja kuluttava työ automatisoituu ja aikaa jää olennaisemmille asioille”. Tekoälyn onnistunut käyttö auttaa myös eroon työn pirstaleisuudesta: ”ei silppua, strukturoidumpi työn sisältö”.

Osa toivoo, että ”AI hoitaa hallinnolliset työt: raportoinnin, rahoitushaut, perehdytykset, ohjeet”. Tekoälyn uskotaan myös laativan kokousmuistiot ja järjestellevän kokousten diat. Osa osallistujista uskoo, että tekoälyn avulla voisi päästä eroon työn ruuhkaisuudesta: ”Tekoäly on auttanut kausittaisesta ruuhkaisuudesta pois, hallitsemaan ajankäyttöä, priorisointeja ja kalentereja”.

#### **Kohtaaminen lisääntyy**

Osallistujat toivovat, että tekoälyn tehostaman työn myötä heillä olisi enemmän aikaa osallistujien ja jäsenten kohtaamiselle. Erään osallistujan utopiavisioissa ”ihmiset keskittyvät kohtaamiseen, minäkin”.

Tekoälyn nähdään vapauttavan aikaa useille tärkeille toiminnoille, joita eräässä muistiinpanossa luetellaan: ”Kohtaamistyölle, Kuuntelulle, Läsnäololle”. Työn mielekkyyden ja merkityksen sekä myös työhyvinvoinnin koetaan kasvavan, kun aikaa jää enemmän kohtaamiselle.

#### **Viestintä paranee**

Osallistujat visioivat viestinnän paranemista mm. seuraavin kommentein ”teen hienoja esityksiä, sisällöntuotantoa” sekä ”Tekstit ja erilaiset esitykset ovat huo- liteltuja ja viimeisteltäviä”. Tekoäly auttaa myös tehostamaan työtä esimerkiksi tekemällä tylsäksi ja rutiininomaiseksi koetun viestinnän. Eräs osallistuja myös uskoo, että tekoälyn avulla ”Tietoisuus toiminnasta on levinnyt tehokkaasti eri toimijoille”.

#### **Toiminta kehittyy**

Utopioissa tekoäly mahdollistaa järjestön toiminnan kasvamisen ja vaikuttavuuden lisääntymisen sekä myös oman toiminnan kehittämisen: ”Tekoälyn myötä olen löytänyt uusia menetelmiä vapaaehtoisten rekrytointiin”.

Tekoälyn avulla voidaan tunnistaa ja tavoittaa uusia kohderyhmiä järjestöjen työhön sekä laajentaa toimintaa esimerkiksi alueellisesta valtakunnalliseksi. Työn tehostumisen myötä aikaa jäisi myös verkosto- ja vaikuttamistyölle sekä itsensä kehittämiselle.

## Dystopia

### **Työn laatu heikkenee ja työt vähenevät**

Dystopioissa tekoälystä tulee isäntä, ei renki. Tekoälyyn aletaan luottaa liikaa ja saattaa tapahtua jotakin hallitsematonta: ”Ihan vaikka vain pieni virhe monistuu, ja aiheuttaa valtavaa vahinkoa”. Eräs osallistuja pelkää, että ”Tulee paljon virheitä, joiden tarkastaminen vie vain enemmän aikaa”. Työntekijät pelkäävät myös, että ”Johonkin [tekoälyn tuottamaan] tekstiin jäisi joku paha moka/väärä tieto” ja se pilaisi järjestön maineen.

Osallistujat ovat huolissaan siitä, että oma luovuus vähentyy, koska tekoälyn runsas käyttö heikentää sitä. Ajattelun nähdään laiskistuvan ja tekoälyn pelättään johtavan tilanteeseen, jossa ”ei osaa aloittaa mitään ilman tekoälyä”. Tämä johtaa työn laadun heikkenemiseen.

Osa osallistujista näkee työtehtäviensä vähenevän tai jopa loppuvan kokonaan: ”Työtehtäväni ovat täysin siirrettävissä AI:lle ja työni loppuu”. Nämä pelot heijastavat laajempaa yhteiskunnallista huolta teknologian vaikutuksista työelämään ja työpaikkoihin. Työn laadun heikkeneminen ja työn väheneminen voidaan nähdä myös kääntöpuolena utopioissa mainitulle työn tehostamiselle.

### **Inhimillisyys ja kohtaaminen katoavat**

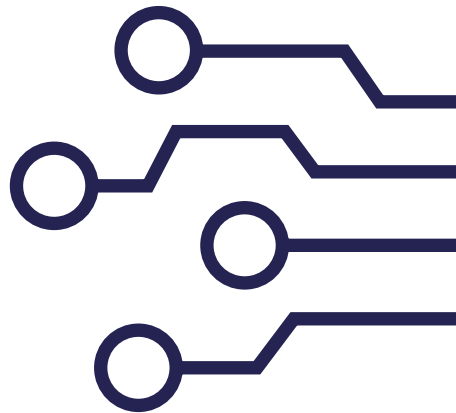
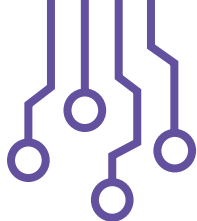
Osallistujat pelkäävät runsaan tekoälyn käytön johtavan työn jäljen yhdenmuokaistumiseen ja siten inhimillisen otteen katoamiseen. He ovat huolissaan siitä, että ”Työni näyttää ’samanlaiselta’ kuin muidenkin (latistuminen)” sekä ”Palvelu on yksitoikkoista, harmaata, tuubimaista”.

He ovat huolissaan siitä, että järjestöjen jäsenet ja osallistujat eivät saa enää ihmiseltä palvelua. Nähdään myös, että kasvokkaisten kontaktien väheneminen heikentää ihmisten hyvinvointia. Tämä dystopia on vahvasti linjassa järjestötyön perusarvojen kanssa, jotka yleisesti korostavat ihmisläheisyyttä ja kohtaamista.

### **Järjestöjen välinen kilpailu kovenee**

”Järjestöjen kilpailu kovenee, vain ne pärjäävät, jotka hallitsevat välineet”. Tämän seurauksena kyydistä putoavien järjestöjen edustamat asiat ja ihmiset jäävät vaille huomiota ja tukea. Tämä dystopia on erityisen ongelmallinen järjestökentälle, jonka vahvuutena on moninaisuus ja kyky edustaa erilaisia ihmisryhmiä ja asioita.

Osallistujat ovat huolissaan mahdollisista tietosuojaongelmista, jotka saattavat osaltaan johtua järjestöjen halusta pärjätä kiristyvän rahoituksen kentällä. Huolena on myös eettisistä periaatteista tinkiminen: ”Eettisyys jää, kun halutaan vain pärjätä ja esim. tingitään tietosuojasta”. Erityisen huolestuttavana nähdään tilanne, jossa esimerkiksi potilasjärjestön hyvin sensitiiviset asiat joutuvat väärin käsiin.



## 6. Tiekartta

Gyan Dookie

### 6.1 Käytännön toteutus

SaavutaÄly-hankkeen kevään 2025 verkostotapaamisissa yksi pöytäryhmä keskittyi tekoälyn käyttöönoton tiekartan laatimiseen. Tiekarttapöytä toteutettiin jokaisessa kuudessa verkostotapaamisessa ja Helsingissä ison osallistujamäärän vuoksi tuplana, joten yhteensä tiekarttapöytäkeskusteluita käytiin 21 kertaa. ja kaikki Kaikki noin 60 verkostotapaamisten osallistujaa osallistuivat tiekarttapöydän toimintaan.

Tiekarttapöydässä osallistujien piti visioida tilanne vuonna 2027, jolloin tekoäly olisi omassa järjestössä jokapäiväisessä toimintaa helpottavassa ja edistävässä käytössä. Tämän lisäksi heidän piti suunnitella toimia ja asioita vuosille 2025 ja 2026, joilla päästäisiin vuoden 2027 ihanteelliseen tilanteeseen. Aluksi osallistujat loivat post-it-lappujen avulla vuodesta 2025 vuoden 2026 kautta vuoteen 2027 etenevän oman järjestönsä tekoälyyn käyttöönottoon liittyviä toimia ja asioita sisältävän polun. Kuhunkin post-it-lappuun osallistujat kirjoittivat yhden toimen tai asian, joka tulisi toteutumaan järjestössä lähitulevaisuudessa. Tämän jälkeen he kertoivat muille osallistujille tarinan juuri luomastaan polusta eli tekoälytiekartasta.

Yksi keskeinen tiekarttapöydän hyöty ja onnistuminen oli, että osallistujat pääsivät suunnittelemaan tekoälyn konkreettista ja aikaan sidottua hyödyntämistä oman järjestönsä tarpeista ja lähtökohdista käsin. Näin tekoälyä koskeva, usein tekniikkaan orientoitunut tai abstrakteissa yläpilvissä liikkuva keskustelu konkretisoitui tiekarttapöydässä järjestöjen lähitulevaisuuden käsinkosketeltaviksi ja suunnitelmallisiksi teoiksi. Tekoälytiekarttarinoiden kertominen puolestaan osoittautui hyväksi vertaisoppimisen menetelmäksi.

### 6.2 Analyysin toteutus

Kun tiekarttapöytäryhmän aika tuli täyteen, keräsin jokaisen tiettyä järjestöä edustavan osallistujan laput aikajärjestyksessä (eli vuodesta 2025 vuoteen 2027) omaan pinoon aineiston jatkotyöstöä varten.

Kirjasin verkostotapaamisten jälkeen post-it-lappujen sisällöt Wordiin pelkistettyjen otsikoiden alle ja merkkasin, kuinka monta kertaa kunkin pelkistetyksen alle sopiva asia oli esiintynyt aineistossa. Seuraavaksi loin Wordiin 2025, 2026 ja 2027 -otsikot ja ryhmittelin pelkistettyjä ilmaisuja niiden alle sen mukaan, minkä vuoden kohdalla niitä kuvaavia termejä oli tiekarttapöydässä esiintynyt.

Tein myös erillisen Konkreettiset esimerkit -otsikon, jonka alle lisäsin post-it-lapussa esiintyneet konkreettiset esimerkit tekoälyn hyödyntämisestä. Tämän jälkeen syötin näin luomani Word-muodossa olevan pelkistetyt ja luokitellun aineiston ChatGPT:lle.

Seuraavassa, tekoölyavusteisen aineiston analyysin vaiheessa pyysin ChatGPT:tä tekemään yhteenvedon siitä, miten järjestöt tulisivat ottamaan tekoälyn käyttöön vuonna 2025, 2026 ja 2027. Pyysin tekoölyä myös tarkentamaan, mihin asioihin järjestöt olivat aineiston perusteella suunnitelleet hyödyntävänsä tekoölyä. Tämän jälkeen kehoitin tekoölyä vertailemaan SaavutaÄly-hankehakemuksen tavoitteita ja tiekarttapöydän aineistoa keskenään ja lopuksi kysyin, miten kerättyä aineistoa voisi hyödyntää jatkossa.

Korjasin ja muokkasin jonkun verran tekoälyn pelkistämästäni ja luokittelemastani aineistosta tekemiä johtopäätöksiä ja niiden sananmuotoja sekä täydensin analyysia tekoälyltä huomaamatta jääneillä havainnoillani. On kuitenkin todettava, että yllätyin tekoälyn tekemän aineiston analyysin tarkkuudesta ja sen välillä melko oivallisesta sanoittamisesta.

Esimerkiksi tekoälyn yhteenvedot järjestöjen tekoälyn käyttöönottamisen vuositasoisista painotuksista olivat hyvin sanoitettuja, ytimekkäitä ja valaisevia. Tiekarttapöydän aineistoa analysoidessa tulikin tunne ihmisen ja tekoälyn vuorovetäytävyydestä tapahtuvasta sujuvasta yhteispelistä. Tosin jouduin kyllä tekemään joitakin muokkauksia ja tarkennuksia tekoölyavusteisesti luotuihin analyysihin.

## 6.3 Tulokset ja johtopäätökset

**Vuosi 2025** rakentuu pitkälti **tiedon ja osaamisen kartuttamiseen**, sisäiseen keskusteluun sekä organisaatiokohtaisen lähtötason määrittelyyn. Järjestöt pohtivat, *miksi tekoölyä käytetään*, ja määrittelevät eettisiä ja tietoturvallisia pelisääntöjä. Tärkeää on myös, että *epäluuloja ja muutosvastarintaa käsitellään ja luottamusta rakennetaan pienillä, konkreettisilla teoilla* (esim. tekstien työstö tekoälyllä, vertaistuki, yksilötason sparrailu). Ensimmäiset kokeilut aloitetaan erityisesti *viestinnän, tiedonhallinnan ja sisäisten prosessien* tukena.

**Vuonna 2026** siirrytään **systemaattiseen käyttöönottoon ja strategiatyöhön**. Tekoäly näkyy pienessä roolissa jokaisen työssä, ja käyttökokemusten jakaminen syventää ymmärrystä. Järjestöt aloittavat *tekoälystrategian laatimisen*, linjaavat käytön muotoja ja kohdistavat resursseja entistä tavoitteellisemmin. Käyttö laajenee *hallintoon, HR-toimintoihin ja perehdytykseen*, ja maksulliset työkalut yleistyvät. Tekoäly tukee erityisesti viestinnän tehostumista ja resurssien parempaa kohdentamista tilanteissa, joissa ydintyötä pitää tehdä entistä pienemmillä panoksilla.

**Vuonna 2027** tekoäly on **vakiintunut osaksi arkea**, strategia on jalkautettu ja työyhteisöt hyödyntävät tekoälyä tehokkaasti ja eettisesti. Työntekijät kuvaavat käyttöä ”sujuvaksi ja mielekkääksi” – tekoäly toimii ”*työyhteisön renkinä*”, vapauttaen aikaa kohtaamiseen, suunnitteluun ja kehittämiseen. Jotkut tehtävät on osittain ulkoistettu tekoälylle, ja aiemmin kuormittavat tai tylsät työvaiheet on automatisoitu. Näkyviä vaikutuksia ovat mm. *kävijämäärän kasvu, resurssien tehostuminen ja laadukkaampi viestintä*. Kehittäminen jatkuu – oppiminen ei lopu.

Osallistujien post-it-lappuihin kirjoittamia, tiekarttapöydässä vuosien 2025, 2026 ja 2027 kohdalle sijoittamia asioita on listattu Taulukkoon 1.

Taulukko 1. Järjestöjen 2025–2027 tekoälytiekartan toimenpiteitä ja edistysaskeleita.

| Vuosi | Toimenpiteet ja edistysaskeleet                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2025  | <ul style="list-style-type: none"><li>Sisäiset keskustelut ja eettinen linjaus tekoälyn käytöstä</li><li>Tekoälytyökaluihin tutustuminen ja koulutukset työntekijöille</li><li>Benchmarkkaus, vertaistuki ja pienet kokeilut</li><li>Käytön rajaukset: saavutettavuus, tietosuoja, eettisyys</li><li>Ensimmäiset konkreettiset käyttökohteet löytyvät (esim. viestintä, tekstien työstö)</li><li>Datan ja tiedonhallinnan prosessien kehitys alkaa</li><li>Ensimmäiset AI-agentit ja järjestelmähankinnat pilotoidaan</li></ul>                                                                                               |
| 2026  | <ul style="list-style-type: none"><li>Tekoäly käytössä pienessä roolissa arjen työssä</li><li>Strateginen työ alkaa: tekoälystrategia ja linjaukset</li><li>Käyttökokemuksia jaetaan, toimintatavat kehittyvät</li><li>Viestintä ja saavutettavuus parantuvat</li><li>Maksulliset lisenssit käytössä työntekijöillä</li><li>Väliarviointi ja jatkokehittäminen SaavutaÄly-hankkeen kanssa</li><li>Power BI ja muut analytiikkatyökalut käyttöön</li><li>Sensitiivisten kohderyhmien huomiointi alkaa</li></ul>                                                                                                                |
| 2027  | <ul style="list-style-type: none"><li>Tekoäly integroitu osaksi järjestöjen keskeisiä toimintoja (tarkemmat hyödyntämiseen kohteet mainitaan seuraavassa luvussa)</li><li>Käyttö rutiininomaista, strategia jalkautettu</li><li>Järjestelmät (esim. Copilot, Salesforce AI) käytössä</li><li>Tekoäly vapauttaa työaikaa kohtaamiseen ja luovaan työhön</li><li>Johtoryhmällä ja työntekijöillä säännöllinen käyttö</li><li>Osa työtehtävistä ulkoistettu tekoälylle</li><li>Hyödyt näkyvät: resurssien tehokkuus, kävijämäärän kasvu, parempi johtaminen</li><li>Uusia hankkeita, jatkuva kehittäminen ja oppiminen</li></ul> |



Kuten taulukosta käy ilmi, osallistujat onnistuivat luomaan tiekarttapöydässä konkreettisia ja toteuttamiskelpoisia tiekarttoja oman järjestönsä tekoälyn käyttööntamisen tueksi.

## Järjestöjen suunnittelemat tekoälyn hyödyntämisen kohteet

Aineistosta nousee esiin monipuolinen, käytännönläheinen ja tavoitteellinen tekoälyn hyödyntäminen. Osallistujien kokemukset osoittavat, että tekoäly ei ole vain ”kiinnostava teknologia”, vaan konkreettinen työkalu, jonka avulla on mahdollista:

- Säästää aikaa ja vapauttaa resursseja rutiininomaisesta työstä tärkeämpiin tehtäviin (esim. kohtaamistyöhön, kehittämiseen)
- Parantaa laatua ja saavutettavuutta: esimerkiksi viestinnän, raportoinnin ja materiaalien saavutettavuuden osalta
- Tehostaa strategista työskentelyä: hakemukset, lobbauksen valmistelu ja varainhankinta voidaan kohdentaa aiempaa tarkemmin ja vakuuttavammin
- Lisää sisäistä älykkyyttä ja oppimista: tekoäly toimii ”yhteisenä älynä” ja tuo yhdyspinnan työntekijöiden osaamisen kehittämiseen
- Mahdollistaa pienillä resursseilla enemmän: esimerkiksi AI-avusteinen talousarvion teko, tiedon analysointi tai sisällöntuotanto helpottavat resurssipaineita

Kiinnostava aineistosta noussut havainto oli, että järjestöissä koettiin tarvetta uudentylaiselle AI-koordinaattoriin roolille. AI-koordinaattorin tehtäviin kuuluisi muun muassa tekoälyyn liittyvien tarpeiden kartoittaminen, tekoälykoulutusten suunnittelu, osallistuminen tekoälyn roolin määrittelyyn työyhteisössä ja työprosesseissa sekä tekoälyn etiikkaan liittyvien kysymysten pohtiminen.

Erityisen kiinnostavaa on se, että tekoälyn hyödyntäminen nähdään osana yhteisöllistä toimintakulttuuria – tukena ovat lähitiimit, AI-koordinaattorit ja vuosittaiset koulutukset. Onkin huomionarvoista, että tekoäly ei ole enää pelkästään yksittäisen ihmisen käyttämä työkalu, vaan se tulee vaikuttamaan tulevaisuudessa yhä enemmän myös työyhteisöjen jäsenten rooleihin ja työyhteisöjen toimijoiden keskinäisiin suhteisiin (ihminen : ihminen, ihminen : kone ja kone : kone). Taulukossa 2 on esitetty järjestöjen suunnittelemlia tekoälyn hyödyntämisen kohteita kategorioittain ryhmiteltynä.

Taulukko 2. Järjestöjen suunnittelemat tekoälyn hyödyntämisen kohteet.

| Kategoria                                | Järjestöjen suunnittelemat tekoälyn hyödyntämisen kohteet                                                                        |
|------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Toiminnan suunnittelu ja ideointi</b> | Ideointi, strategiatyö, projektien hallinta, toiminnan selkeyttäminen                                                            |
| <b>Hakemukset ja varainhankinta</b>      | Avustus- ja hankehakemukset, varainkeruu, lahjoittaja-työ, vaikuttavuusperustelut, kilpailutilanteen kartoitus                   |
| <b>Vaikuttamistyö ja edunvalvonta</b>    | Lobbauksen tehostaminen, valmistelu päätöksentekijöille, AI mukana vaikuttamistyössä                                             |
| <b>Viestintä ja brändi</b>               | Viestintäassistentti, jäsenkirjeet, uutiskirjeet, saavutettavat nettisivut, kielikäännökset, sisältöpalvelujen monipuolistaminen |
| <b>Hallinto ja operatiivinen työ</b>     | Talous- ja henkilöstöhallinto, sähköpostien hallinta, hallituksen tuki, arkistointi                                              |
| <b>Koulutus ja materiaalit</b>           | Oppimateriaalit, uudet oppaat, koulutussisällöt, vuotuiset AI-koulutukset                                                        |
| <b>Datan hallinta ja analyysi</b>        | Tiedon analysointi, datan syöttäminen AI:lle, vuosiselvitys, talousarvion teko                                                   |
| <b>Tiimien ja henkilöstön tuki</b>       | Tekoälyagentit, AI-koordinaattori, "tyhmien kysymysten" esittäminen AI:lle, työhyvinvoinnin tuki                                 |
| <b>Saavutettavuus</b>                    | Nettisisältöjen saavutettavuus, käännökset, muokkaus kohderyhmälähtöisesti                                                       |
| <b>Ajan ja resurssien säästö</b>         | Rutiinitöiden automatisointi, hallinnollinen työ, vapauttaminen ydintyöhön                                                       |

## Tekoälyn käyttöönottoon ja hyödyntämiseen liittyviä riskejä ja uhkia

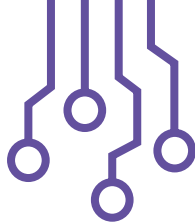
Tiekarttapöydän keskusteluissa nousi esiin tekoälyn liittyviä riskejä ja uhkia. Huolta herättivät tekoälyn käytön mahdolliset tietosuojariskit sekä tekoälyjärjestelmien ylläpitämisen ja käyttämisen kestävä kehityksen vastaiset ja eettisesti kyseenalaiset seuraukset (mm. luonnonvarojen kulutus, ilmastonmuutosta lisäävä energian kulutus, tekoälypalveluja tarjoavien teknologiajättien kyseenalaiset työolosuhteet esim. kehittyvissä maissa).

Riskinä pidettiin myös tilannetta, jossa tekoälyn käyttäminen vähentäisi järjestön ydintehtävän kannalta olennaisia ihmisten välisiä kohtaamisia. Aikaa vievien rutiinitehtävien siirtämistä tekoälyn hoidettavaksi pidettiin monissa puheenvuoroissa tärkeänä tavoitteena. Toisaalta muutama tiekarttapöydän keskustelija toivoi, että saisi tehdä rutiinitöitä myös jatkossa niiden "rentouttavan" vaikutuksen vuoksi (vrt. astioiden pesu rentouttavana toimintana).



Joissakin puheenvuoroissa toivottiin, että tekoälyn kannalta tapahtunut työn tehostuminen mahdollistaa lisäresurssien rekrytoinnin. Toisissa taas katsottiin, että tämä tekoälyn mahdollistama tehostamiskehitys johtaa itseasiassa työpaikkojen vähenemiseen. Eräässä vuoden 2027 kohdalle laitetussa post-it-lapussa oli menty vielä pidemmälle: "Tekoäly on korvannut työntekijät."

Hankkeen tulevilla koulutuksilla toivottiin myös kiinnitettävän huomiota tekoälyn käytön saavutettavuuteen. Miten tekoälyn käyttö onnistuu esim. sokeilta? Entä millä kaikilla tavoilla tekoälyn avulla voidaan tehdä järjestön tarjoamia palveluja ja sisältöjä saavutettavimmiksi? Ideoitiin myös, että tekoälytyökaluista tehtäisiin saavutettavuuskartoitus.



## 7. Johtopäätökset

Suvi Tuominen ja Gyan Dookie

SaavutaÄly-hankkeen verkostotapaamisissa kerätty aineisto tarjoaa monipuolisen kuvan järjestökentän tekoälyvalmiuksista ja tulevaisuuden visioista. Tämä luku kokoaa yhteen eri aineistojen tulokset ja vastaa muutamaa keskeiseen kysymykseen, jotka ohjaavat hankkeen jatkotoimenpiteitä.

### 7.1 Miten järjestöissä käytetään tekoälyä tällä hetkellä?

Verkostotapaamisten aineisto osoittaa, että järjestöjen tekoälyn käyttö on vielä melko alkuvaiheessa, mutta ei suinkaan olematonta. Alkukyselyn mukaan vain 12 prosenttia vastaajista ei ole koskaan käyttänyt tekoälytyökaluja, mikä tarkoittaa, että suurin osa järjestötoimijoista on ainakin kokeillut tekoälyä jossakin muodossa.

ChatGPT dominoi selvästi työkaluvalikoimaa – peräti 86 prosenttia tekoälyä käyttäneistä on hyödyntänyt sitä. Toiseksi suosituin työkalu on Microsoft Copilot (38 % vastaajista), mikä kertoo Office-ympäristön merkityksestä järjestöjen päivittäisessä työskentelyssä.

Tekoälyn käyttö painottuu vahvasti tekstin tuottamiseen ja käsittelyyn (64 %), ideointiin (62 %), tiedonhakuun (62 %) ja tiivistelmien tekemiseen (57 %). Myös käännökset (52 %) ja some-sisältöjen tuotanto (38 %) ovat yleisiä käyttökohteita. Sen sijaan strategisemmista ja organisaatiotasoisista käyttötavoista on vielä vähän kokemusta: hallinnollisten tehtävien automatisointi kiinnostaa vain kahta prosenttia vastaajista ja vaikuttamistyö viittä prosenttia. Tämä kertoo siitä, että tekoäly nähdään vielä lähinnä yksittäisen työntekijän apuvälineenä eikä organisaatiotason strategisena työkaluna.

Kaiken aineiston läpi kulkee vahva teema: **tekoäly nähdään järjestöissä ensisijaisesti työtä tehostavan ”tukiälyn” roolissa**. Tämä näkökulma toistui kaikissa pöytäkeskusteluissa ja myös kyselyvastauksissa. Järjestöt toivovat tekoälyn vapauttavan aikaa tylsistä rutiinitehtävistä ihmisten kohtaamiseen, tehostavan hallinnollisia prosesseja kuten raportointia ja kokousmuistioiden laatimista, parantavan viestinnän laatua ja tavoittavuutta sekä tukevan ideointia ja uusien toimintamuotojen kehittämistä.

Pöytäkeskusteluiden perusteella tekoälyn käyttö jää monissa järjestöissä yksittäisten työntekijöiden harteille. Organisaatitasoisia strategioita ja yhteisiä käytäntöjä on vielä harvassa. Alkukyselyn mukaan vain noin neljännes (26 %) vastaajista koki järjestönsä olevan hyvin kartalla tekoälyn kehityksestä. Tämä näkyy myös siinä, että käyttö on usein kokeiluluontoista ja episodimaista. Järjestöissä saatetaan kokeilla tekoälyä johonkin tiettyyn projektiin, mutta käyttö ei vakiinnu osaksi säännöllisiä työprosesseja.

Tiekarttapöydän analyysi paljastaa kuitenkin, että vaikka nykyinen käyttö on vielä hajanaista, järjestöillä on selkeät visiot tekoälyn laajemmasta hyödyntämisestä. Osallistujat visioivat vuoteen 2027 mennessä tekoälyn integroitumista osaksi päivittäisiä työprosesseja sekä tekoälystrategioiden jalkauttamista käytäntöön. Mielenkiintoista on, että järjestöt eivät näe tekoälyä pelkkänä teknologisenä apuvälineenä, vaan osana laajempaa organisaatiokulttuurin muutosta.

## 7.2 Millaisia osaamistarpeita järjestöt tunnistavat?

Alkukyselyn mukaan osaamisen puute on ylivoimaisesti suurin este tekoälyn käyttöönotolle järjestöissä: peräti 83 prosenttia vastaajista mainitsee sen esteeksi. Yli puolet vastaajista (57 %) arvioi nykyisen osaamisensa olevan matalaa tasoa.

Erityisesti korttipöydän keskusteluissa kävi toistuvasti ilmi, että järjestöjen edustajilla on usein kiinnostusta ja yleistason ymmärrystä tekoälystä, mutta ei selkeää käsitystä käytännön soveltamisesta omassa työssä. Esimerkiksi vaikuttamistyön tehostaminen tekoälyn avulla kiinnosti kovasti, mutta konkreettisia toteutuskeinoja siihen ei ollut hahmottunut.

Aineiston analyysin perusteella järjestöt kaipaavat osaamisen kehittämistä usealla eri tasolla. **Perusosaamisen** kehittämisen tarpeeseen voidaan vastata esimerkiksi tekoälyn hyödyntämisen matalan kynnyksen esimerkeillä sekä aloittelijaystävällisillä ohjeilla ja materiaaleilla. Keskusteluissa nousi esiin tarve hyvin käytännönläheiselle koulutukselle, joka auttaisi järjestöjä näkemään konkreettisia soveltamismahdollisuuksia omassa toiminnassaan.

Sovellusaluekohtainen osaaminen kiinnostaa järjestöjä erityisesti **viestinnän ja jäsenhankinnan kehittämisen** (79 % alkukyselyn vastaajista valitsi tämän vaihtoehdon), **sisäisten prosessien tehostamisen** (76 %), **varainhankinnan kehittämisen** (67 %), ja **vaikuttamistyön** (67 %) alueilla. Nämä teemat nousivat esiin myös pöytäkeskusteluissa. Korttipöydän sekä tarpeet ja esteet -keskustelujen perusteella erityistä kiinnostusta herättää tekoälyn hyödyntäminen **hankesuunnittelussa ja -raportoinnissa**.

**Strategisen tason osaaminen** korostui erityisesti tiekarttapöydän keskusteluissa. Järjestöt tunnistavat tarpeen organisaatiotason osaamiselle: tekoälystrategian laatimiselle, muutosjohtamiselle sekä uudenaikaiselle AI-koordinaattorin roolille, joka koordinoisi tekoälyn käyttöönottoa organisaatiossa.

**Eettinen ja juridinen osaaminen** on erityisen tärkeää järjestöille. Peräti 79 prosenttia alkukyselyyn vastanneista korostaa eettisten linjausten tarvetta tekoälyn käyttöönotossa. Eettiset kysymykset nousivat esiin myös kaikissa pöytäkeskusteluissa: vastuullisen tekoälyn periaatteet, tietosuoja ja tietoturva sekä EU:n tekoälyasetus. Korttipöydässä kävi ilmi, että monet eivät tiedä asetuksen sisällöstä.

**Saavutettavuusosaaminen** nousi esiin useissa pöytäkeskusteluissa. Järjestöt haluavat oppia käyttämään tekoälyä saavutettavuuden parantamiseen, varmistamaan tekoälytyökalujen saavutettavuuden sekä löytämään konkreettisia ratkaisuja erityisryhmien palveluissa.

Oppimisen muotojen osalta alkukyselyssä käytännön työpajat ja kokeilut (41 %) olivat selvästi suosituin vaihtoehto. Tämä vahvistaa käsitystä siitä, että järjestöt kaipaavat konkreettista, käytännönläheistä oppimista pelkkien teorian tietojen sijaan. Verkostotapaamisten innostunut ilmapiiri ja osallistujapalautteen mukaan tilaisuuksissa syntyneet keskustelut ja vertaistuki koettiin erittäin arvokkaana. Tämä osoittaa, että järjestöt oppivat tehokkaasti toisiltaan ja jakavat mielellään kokemuksiaan.

## 7.3 Millaisia haasteita järjestöissä koetaan tekoälyn käytön suhteen?

Alkukyselyn mukaan 52 prosenttia vastaajista näkee **rahoituksen ja resurssien puutteen** merkittävänä esteenä tekoälyn käyttöönotolle. Pöytäkeskustelujen mukaan rahoituksen epävarmuus ilmenee useissa muodoissa: avustusten leikkaukset rajoittavat kehittämistyöhön käytettäviä resursseja, päällekkäiset hankkeet kuormittavat henkilökuntaa ja määräaikaisten työsuhteiden estävät pitkäjänteisen toiminnan ja osaamisen kehittämisen.

**Työajan riittämättömyys** on hyvin konkreettinen ongelma. Henkilöstö on jo valmiiksi kuormittunut, ja kalenterissa ei ole tilaa uuden oppimiselle. Työn pirstaleisuus ja nopea vaihtuvuus vaikeuttavat systemaattista kehittämistä, ja tekoälyn käyttöönotto vaatisi alkuvaiheessa merkittäviä aikainvestointeja. Paradoksaalisesti tekoäly voisi auttaa näihin ongelmiin tehostamalla työskentelyä, mutta sen käyttöönotto edellyttää juuri niitä resursseja, joita järjestöiltä puuttuu.

**Osaamisen puute** ei koske pelkästään teknisiä tekoälyn käyttötaitoja, vaan myös syvempää ymmärrystä tekoälyn mahdollisuuksista ja rajoituksista. Pöytäkeskustelujen mukaan organisaation sisäinen epätasaisuus näkyy siinä, että nuoremmat työntekijät saattavat olla innostuneita kokeilemaan, vanhempi henkilöstö tai vapaaehtoiset voivat suhtautua varauksellisesti ja johdolla ei välttämättä ole strategista näkemystä tekoälyn roolista. Digiosaamisen puutteet korostuvat tekoälyn yhteydessä: perus-digitaidot eivät riitä tekoälyn hyödyntämiseen, teknisten työkalujen käyttö tuntuu haastavalta ja tekoälyn toimintaperiaatteiden ymmärtäminen on vaikeaa.

Alkukyselyn mukaan 36 prosenttia vastaajista näkee **eettiset ja juridiset epävarmuudet** merkittävänä tekoälyn käyttöönoton esteenä. Pöytäkeskusteluissa tarkentui, että eettiset kysymykset koskettavat järjestöjen arvoperustaa: onko tekoälyn tuottama sisältö järjestön arvojen mukaista, miten varmistaa, että tekoäly ei vahvista ennakkoluuloja tai syrjintää ja millaisia vaikutuksia tekoälyn käytöllä on heikommassa asemassa oleviin ryhmiin. Juridinen epävarmuus EU:n tekoälyasetuksen vaatimusten, tekijänoikeudellisten kysymysten ja vastuukysymysten osalta lisää tekoälyn käyttöönottoon liittyvää epärointiä.

Erityisesti korttipöydän keskusteluissa tekoälyn **tietoturva- ja tietosuojakysymykset** nousivat toistuvasti esiin huolenaiheina. Pöytäkeskustelujen mukaan tietosuojahuolet ovat konkreettisia: mitä järjestön asiakirjoja voi jakaa tekoälylle turvallisesti, miten käsitellä asiakkaiden ja jäsenten arkaluontoisia tietoja ja millaisia riskejä liittyy tiedon vuotamiseen tai väärinkäyttöön.

**Saavutettavuus** nousi aineistossa esiin monimuotoisena kysymyksenä. Tekoälytyökalujen saavutettavuus on ongelma – eräs osallistuja totesi saavutettavuuden olevan jopa suurin tekoälyyn liittyvä ongelma oman järjestönsä kohdalla. Monet tekoälytyökalut eivät ole saavutettavia esimerkiksi näkövammaisille käyttäjille. Digisyrjäytymisen riski on todellinen, sillä järjestöt palvelevat usein ryhmiä, joilla on haasteita digitaalisten palvelujen käytössä. Tekoälyn lisääntyminen voi syventää eriarvoistumista entisestään.

Eräänlaisen digitaalisen kuilun pelätään syventyvän myös järjestöjen välillä. Utopia-dystopia-työskentelyssä nousi esiin huoli **järjestöjen välisestä kilpailusta**: ”Järjestöjen kilpailu kovenee, vain ne pärjäävät, jotka hallitsevat välineet.” Pelätään, että suuret ja resurssirikkaat järjestöt voivat saada merkittävän kilpailuedun pienempiin järjestöihin nähden.

Vaikka järjestöt suhtautuvat tekoälyyn pääosin myönteisesti, **muutosvastarinta** on silti todellinen haaste. Henkilöstön erilaiset asenteet näkyvät siinä, että osa työntekijöistä innostuu uusista mahdollisuuksista, osa pelkää työpaikkansa puolesta tai kokee tekoälyn uhkana ja esimerkiksi hallituksen jäsenillä saattaa



olla negatiivisia asenteita teknologiaa kohtaan. Organisaatiokulttuurin hitaus korostuu järjestöissä, joissa päätöksenteko voi olla hidasta ja hierarkkista, ja vapaaehtoisorganisaatioissa muutosten läpivieminen voi olla haastavaa.

Monessa pöytäkeskustelussa nousi vahvasti esiin huoli siitä, että **tekoälyn käyttö vähentää järjestötyön inhimillistä luonnetta**. Tämä pelko on erityisen merkittävä järjestötyön kontekstissa, sillä ihmisläheisyys ja kohtaaminen ovat kolmannen sektorin toiminnan ydintä. Myös **oman ajattelun ja ideointikyvyn heikkeneminen** koettiin haasteina, jos tekoälyn käytöstä tulee rutiinimaista ja siihen tukeudutaan kritiikittömästi joka käänteessä.

## 7.4 Miten tekoäly voisi tukea järjestöjä muutoksessa?

Verkostotapaamisten aineisto paljastaa, että järjestökenttää koettelevat monet samanaikaiset muutokset, joihin tekoäly voisi tarjota konkreettisia ratkaisuja. Keskeisin muutos on **rahoituksen pieneneminen**, johon järjestöt näkevät tekoälyn voivan vastata työtä tehostamalla. Erityisesti hankesuunnittelu ja -raportointi mainittiin useampaan kertaan alueina, joissa tekoäly voisi tuoda merkittävää tehokkuutta ja laatua. Osallistujien mukaan tekoäly voisi tehdä näitä tehtäviä nopeammin ja laadukkaammin kuin ihminen. Lisäksi tekoälyn hyödyntäminen varainhankinnan prosesseissa koettiin innostavana.

**Työntekijöiden ja vapaaehtoisten lisääntynyt uupuminen** nousi esiin yhtenä järjestökentän haasteena. Tekoäly voisi auttaa tähän vapauttamalla aikaa tylsistä rutiinitehtävistä innostavampaan työhön. Esimerkiksi tehostuneen projektinhallinnan ja viestintäprosessien myötä voitaisiin ehkäistä työn pirstaloitumista ja lisätä työn merkityksellisyyttä.

**Kohderyhmien muuttuva arki** edellyttää järjestöiltä jatkuvaa sopeutumista. Tekoäly voisi auttaa tunnistamaan kohderyhmien tarpeita entistä tarkemmin. Järjestöt näkivätkin mahdollisuuksia hyödyntää tekoälyä jäsen- ja kävijäpalautteen analysoinnissa. Samalla kohderyhmien ja vapaaehtoisten vapaa-ajasta käydään kovaa kilpailua muiden toimijoiden kanssa. Tekoäly voisi auttaa järjestöjä ideoimaan houkuttelevampia toimintamuotoja vapaaehtoistoimintaan ja tavoittamaan uusia kohderyhmiä. Monilla järjestöillä on haasteita tavoittaa esimerkiksi nuoria tai muita uusia kohderyhmiä, ja tekoäly voisi tarjota tähän uusia keinoja. Tekoäly nähtiin mahdollisena apuna myös uusien vapaaehtoistoiminnan muotojen kehittämisessä.

**Kiristyvät saavutettavuusvaatimukset** asettavat järjestöille uusia haasteita. Tekoälyn nähtiin voivan parantaa palveluiden saavutettavuutta, vaikka käytännön toteutuskeinot eivät vielä ole kaikille selviä. Saavutettavuusosaaminen on alue,



jossa monella järjestöllä on erityisosaamista, jota voitaisiin yhdistää tekoälyn mahdollisuuksiin. Osallistujat näkivät, että järjestön jäsenten tekoälyosaamisen lisääminen voisi olla yksi järjestöjen tehtävistä, jotta kaikki pysyvät mukana digitalisoituvassa yhteiskunnassa.

## 7.5 Suosituksia SaavutaÄly-hankkeen jatkotoimenpiteille

Verkostotapaamisten monipuolinen aineisto tarjoaa selkeän perustan SaavutaÄly-hankkeen tulevien toimenpiteiden suunnittelulle. Yleisenä huomiona aineisto paljastaa, että järjestöjen edustajilla on melko hyvä yleistason ymmärrys tekoälyn mahdollisuuksista ja haasteista, mutta samalla heiltä puuttuu selkeä käsitys siitä, miten tekoälyä voisi käytännössä soveltaa omassa työssä. Tämä viittaa siihen, että järjestökentällä on tarvetta hyvin käytännönläheiselle koulutukselle, joka auttaisi järjestöjä näkemään konkreettisia soveltamismahdollisuuksia omassa toiminnassaan.

Järjestöjen erityinen luonne ihmislähtöisinä toimijoina asettaa tekoälyn käytölle erityisiä vaatimuksia ja reunaehdoja, jotka on huomioitava teknologiaa käyttöönotettaessa ja kehitettäessä. Järjestöjä tulisi esimerkiksi auttaa kehittämään toimintatapoja, joissa tekoäly tukee niiden ydintoimintaan liittyviä ihmiskohtaamia eikä korvaa niitä.

Hanke voisi järjestää teemakohtaisia koulutuksia, jotka **yhdistävät teorian tiedon käytännön harjoitteluun**. Hankkeen järjestämien koulutusten tulisi keskittyä niihin teemoihin, joissa järjestöillä on sekä suurin tarve että kiinnostus. Alkukyselyn perusteella **sisäisten prosessien** tehostaminen kiinnostaa 76 prosenttia vastaajista, mutta kokemusta siitä on vain kahdella prosentilla. Vastaava tilanne on **vaikuttamistyössä**, joka kiinnostaa 67 prosenttia mutta kokemusta on vain viidellä prosentilla. Tämä ero osoittaa selkeää koulutustarvetta juuri näillä alueilla.

Tekoälyn hyödyntäminen **hankesuunnittelussa ja -raportoinnissa** nousee erityisen kiinnostavana koulutusaiheena pöytäkeskustelujen perusteella. Myös **viestinnän** kehittäminen tekoälyn avulla koetaan tarpeellisenä koulutusteemana. Hankkeen tulisi kehittää esimerkiksi ohjeistusta siitä, miten järjestön oma ääni säilyy tekoälyn tuottamassa viestinnässä ja miten tekoälyä voidaan hyödyntää monikielisessä viestinnässä erityisesti maahanmuuttajataustaisten kohderyhmien tavoittamiseksi.

Lisäksi **varainhankinta** ja järjestön tarjoamien **toimintojen ja vapaaehtoistoiminnan** kehittäminen nousevat esiin mahdollisina koulutusteemoina. Järjestöt tunnistavat esimerkiksi mahdollisuuden hyödyntää tekoälyä vapaaehtoisten koulutuspolkujen personointiin ja koulutusaineistojen räätälöintiin.

**Eettisten ja juridisten kysymysten** käsittely nousee esiin yhtenä merkittävänä koulutusteemana. **Tekoälyn käytön ekologisuus** nousi teemana esiin kaikissa verkostotapaamisissa. Alkukyselyn mukaan 79 prosenttia vastaajista korostaa eettisten linjausten tarvetta tekoälyn käyttöön otossa, mutta **EU:n tekoälyasetuksen** sisältö on monille epäselvä. Hankkeen tulisikin tuottaa kansankielistä ohjeistusta asetuksen vaatimuksista ja tarjota konkreettisia työkaluja eettisten linjausten laatimiseen järjestöissä. **Tietoturva- ja tietosuojakysymykset** huolettavat järjestöjä erityisesti sensitiivisten asiakastietojen käsittelyssä, ja näihin kaivataan käytännön ohjeistusta.

Johdon ja hallitusten sitouttaminen on kriittistä tekoälyn onnistuneelle käyttöönotolle. Aineisto osoittaa, että tekoälyn käyttö jää usein yksittäisten työntekijöiden harteille ilman organisaatiotasoisia strategioita. Hanke voisi järjestää erillisiä ”johdon minivalmennuksia”, joissa keskitytään strategiseen näkökulmaan tekoälyn ja osaamisen johtamiseen. Nämä valmennukset voisivat käsitellä **tekoälystrategian laatimista, muutosjohtamista, hyvinvoinnin tukemista ja AI-koordinaattori -roolin määrittelyä**.

**Vertaisoppimisen mahdollisuuksia** tulisi vahvistaa entisestään. Verkostotapaamisten innostunut ilmapiiri ja varsin positiivinen osallistujapalaute tilaisuuksissa syntyneistä hyvistä keskusteluista kannustavat järjestämään samantyyppisiä tilaisuuksia myös jatkossa. Hanke voisi luoda rakenteita järjestöjen väliselle kokemusten jakamiselle, kuten säännöllisiä teemakohtaisia verkostotapaamisia tai digitaalisen oppimisympäristön, jossa järjestöt voivat jakaa kokeilujaan ja onnistumisiaan.

**Järjestökohtaiset kehittämiskumppanuudet** ovat erityisen tärkeitä, sillä aineisto osoittaa jokaisen järjestön tarpeiden olevan erilaisia riippuen kohderyhmistä, toiminnan laajuudesta ja olemassa olevasta osaamisesta. Nämä kumppanuudet tulisi suunnitella tukemaan järjestöjä niiden omista lähtökohdista käsin kohti realistisia ja tarvelähtöisiä tekoälyn hyödyntämisen käytäntöjä. Erityisesti pienet järjestöt vaikuttavat tarvitsevan tukea tekoälyn käytön aloittamisessa, kun taas suuremmat järjestöt kaipaavat apua strategisten linjausten ja käytön systemaattisen laajentamisen kanssa.

Hankkeen tulisi myös tuottaa **konkreettisia työkaluja ja malleja**, joita järjestöt voivat hyödyntää hankkeen päättymisen jälkeen. Hanke voisi kehittää esimerkiksi järjestöille räätälöityjä tekoälykehotekirjastoja sekä helppokäyttöisiä vaihe vaiheelta eteneviä ohjeita yleisimpiin käyttötapauksiin.

# Liitteet

## Liite 1.

### Tulevaisuusväittämät

Järjestöni hallitus hyödyntää tekoälyavusteista päätöksentekoa

Järjestöni on tehnyt selkeät eettiset linjaukset tekoälyn käytöstä

Tekoäly auttaa järjestöäni tunnistamaan kohderyhmien tarpeita tarkemmin kuin koskaan aiemmin

Järjestöni hyödyntää tekoälyä vapaaehtoisten rekrytoinnissa ja perehdytyksessä

Järjestöni on kehittänyt tekoälyn avulla uusia vapaaehtoistoiminnan muotoja

Tekoäly auttaa järjestöäni ennakoimaan tulevaisuuden kehittämistarpeita

Järjestössäni käytetään tekoälyä parantamaan palveluiden saavutettavuutta

Valtaosa järjestöni työntekijöistä on ottanut tekoälyn osaksi päivittäistä työtään

Tekoäly tukee järjestöni strategista suunnittelua

Tekoäly personoi järjestöni palveluita jokaiselle jäsenelle

Järjestöni on kehittänyt uusia toimintamuotoja tekoälyn avulla

Tekoäly hoitaa järjestöni rutiiniviestintää jäsenille

Järjestöni kouluttaa säännöllisesti henkilöstöä ja vapaaehtoisia tekoälyn käytössä

Järjestöni vaikuttamistyö on tehostunut tekoälyavusteisen data-analyysin ansiosta

Tekoäly on auttanut järjestöäni tavoittamaan uusia kohderyhmiä

Järjestöni vapaaehtoistoimintaa koordinoidaan tekoälyn avulla

Tekoäly mahdollistaa reaaliaikaisen käännöksen kaikissa järjestöni monikielisissä tapahtumissa

Tekoäly tunnistaa ja ehkäisee järjestöni työntekijöiden ja vapaaehtoisten uupumista

Järjestöni jäsenpalvelu toimii vuorokauden ympäri kolmella eri kielellä tekoälypohjaisen chatbotin avulla

Tekoäly tuottaa personoituja oppimispolkuja järjestöni koulutuksiin osallistuville

Tekoäly tuottaa ainakin puolet järjestöni viestintäsisällöistä (mm. blogit, uutiskirjeet, some)

Tekoäly mahdollistaa järjestöni palveluiden lokalisoinnin eri kulttuureihin

Järjestöni projektinhallinta on tehostunut tekoälyavusteisten työkalujen ansiosta

Järjestöni jäsenpalautteen analysointi ja hyödyntäminen on tehostunut

Järjestöni verkostoituminen on tehostunut tekoälyavusteisen kumppanuusanalyysin ansiosta

Tekoäly on auttanut järjestöäni kohdentamaan varainhankintakampanjoita

Järjestöni hankesuunnittelu ja -raportointi tehdään lähes täysin tekoälyn avulla

Tekoäly auttaa järjestöäni luomaan personoituja jäsenetuja ja -palveluita

Järjestöni täyttää EU:n tekoällysäädöksen vaatimukset

Jäsenten/kohderyhmän tekoälyosaamisen lisääminen on yksi järjestöni tehtävistä

Tekoäly on auttanut järjestöäni tehostamaan resurssien käyttöä

Järjestöni kampanjoi näkyvästi eettisemmän ja vastuullisemman tekoälyn puolesta

## Liite 2

### Kyselylomake

#### SaavutaÄly - Alkukysely

Tämän kyselyn tavoitteena on kartoittaa järjestöjen tekoälyosaamista, sen hyödyntämismahdollisuuksia ja järjestöjen tekoälyyn liittyviä tarpeita. Vastauksia käytetään SaavutaÄly-hankkeen koulutusten, työpajojen ja yhteiskehittämisen suunnitteluun sekä Humakin opinnäytetöihin.

Kyselyyn vastaaminen kestää noin 10-15 minuuttia. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja anonymisoidaan.

#### Taustatiedot

1. Suostumus kyselyn tietojen käsittelyyn
  - Hyväksyn tietojen käsittelyn tietosuojaselosteen mukaisesti ja suostun siihen, että kyselyssä antamiani tietoja voidaan käyttää anonymisoituna SaavutaÄly-hankkeessa ja Humakin opinnäytetöissä.
2. Yhteystiedot
  - Nimi
  - Sähköpostiosoite
3. Onko järjestösi
  - Paikallinen
  - Alueellinen
  - Valtakunnallinen
4. Järjestön toimiala ja pääasiallinen tehtävä (Avoin kenttä)
5. Järjestön koko - vapaaehtoisten määrä
  - 0
  - 1-5
  - 6-20
  - 21-50
  - Yli 50
6. Järjestön koko - työntekijöiden määrä
  - Ei työntekijöitä (vapaaehtoistoimintaan perustuva)
  - 1-5 työntekijää
  - 6-20 työntekijää
  - 21-50 työntekijää
  - Yli 50 työntekijää
7. Järjestön pääasialliset kohderyhmät (valitse kaikki sopivat)

- Lapset ja nuoret
- Vanhukset
- Työttömät
- Maahanmuuttajataustaiset henkilöt
- Vammaiset
- Muu, mikä?

### **Tekoälyn käyttö omassa työssäsi / vapaaehtoistoiminnassasi**

8. Miten usein käytät generatiivista tekoälyä työssäsi/vapaaehtoistoiminnassasi?

- En ole käyttänyt koskaan
- Harvemmin kuin kerran kuukaudessa
- 1-3 kertaa kuukaudessa
- 1-4 kertaa viikossa
- Päivittäin

9. Mihin tarkoituksiin olet käyttänyt tekoälyä työssäsi tai vapaaehtoistoiminnassasi?

- Jäsenviestintä
- Some-sisältöjen tuotanto
- Ideoinnin tuki
- Tiedonhaku ja neuvojen kysyminen
- Tekstin muokkaaminen, parantelu ja tuottaminen
- Tiivistelmien, yhteenvedojen ja koosteiden tekeminen
- Käännökset
- Kuvat ja kuvitukset
- Hallinnollisten tehtävien automatisointi
- Hankehakemukset ja projektisuunnittelu
- Strateginen suunnittelu ja tiedolla johtaminen
- Chatbotien tai automatisoitujen palveluiden kehittäminen
- Vaikuttamistyö ja päättäjäviestintä
- Muu, mikä?
- En ole käyttänyt tekoälyä työssäni

10. Mitä seuraavista tekoälytyökaluista olet käyttänyt?

- ChatGPT
- Copilot
- Gemini
- Deepseek
- Perplexity
- Claude
- DALL-E
- Midjourney
- Adobe Firefly

- DeepL
- Muu, mikä?
- En ole käyttänyt tekoälytyökaluja

11. Arvioi tekoälyosaamisesi tällä hetkellä

Asteikko 1-5 (1 = Ei lainkaan osaamista, 5 = Erittäin hyvä osaaminen)

### **Suhtautuminen tekoälyyn**

12. Väittämät tekoälystä

Asteikko: Täysin eri mieltä - Jokseenkin eri mieltä - Ei samaa eikä eri mieltä - Jokseenkin samaa mieltä - Täysin samaa mieltä

- Tekoälyn käyttöönotto edellyttää järjestössäni eettisiä linjauksia ja vastuullista suunnittelua
- Tekoäly voisi tehostaa järjestöjen toimintaa merkittävästi
- Järjestöni on hyvin kartalla tekoälyn kehittämisestä
- Tekoäly on hyödyllinen apuväline omassa työssäni
- Haluan oppia lisää tekoälyn käytöstä työssäni
- Koen tekoälyn uhkana omalle työnkuvalleni
- Tekoälyn käyttäminen parantaa työni laatua

### **Järjestösi tarpeet tekoälyn suhteen**

13. Mitkä tekoälyn sovellusalueet kiinnostavat järjestöäsi eniten lähitulevaisuudessa? (valitse kaikki sopivat)

- Sisäisten prosessien tehostaminen (kokoukset, dokumentointi, raportointi)
- Viestinnän ja jäsenhankinnan kehittäminen
- Tekoälyn hyödyntäminen kouluttajana/valmentajana
- Vapaaehtoistoiminnan organisointi
- Varainhankinnan kehittäminen
- Chatbotit ja automaattiset palvelut
- Strateginen suunnittelu ja tiedolla johtaminen
- Saavutettavuuden parantaminen
- Vaikuttamistyö
- Muu, mikä/mitkä?

14. Mitkä ovat suurimmat esteet tekoälyn käyttöönotolle järjestössäsi? (valitse kaikki sopivat)

- Osaamisen puute
- Rahoituksen tai resurssien puute
- Eettiset ja juridiset epävarmuudet
- Organisaation johdon tai jäsenten vastustus

- Teknologian kehittymättömyys tai vaikeakäyttöisyys
- Muu, mikä?

15. Millainen tuki tai koulutus auttaisi järjestöäsi parhaiten tekoälyn hyödyntämisessä?

- Lyhyet webinaarit ja tietoiskut
- Käytännön työpajat ja kokeilut
- Vertaisoppiminen ja verkostoituminen muiden järjestöjen kanssa
- Opasmateriaalit ja kirjalliset ohjeet
- Omalle järjestölle kohdennettu sparraus ja neuvonta
- Muu, mikä?

16. Mistä tekoälyyn liittyvistä aiheista järjestösi kaipaisi lisää osaamista? (Avoin kenttä)

17. Muut järjestön tarpeet tekoälyn suhteen (Avoin kenttä)



